

Latvijas bibliotēku notikumu apskats (2011.gada janvāris–marts)

Mākslinieki Jānis Blanks un Gun-dega Muzikante

Latvijas bērnu grāmatu mākslas ekspozīcija Tallinā

Latvijas bērnu grāmatu mākslas izstāde "Uz Tallinu ar koka zirdziņu"

Igaunijas bērnu literatūras centrā Eiropas kultūras galvaspilsētas Tallinas vecpilsētā **no 2010.gada decembra līdz 2011.gada 30.janvārim** bija skatāma Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) sadarbībā ar Latvijas Bibliotekāru biedrību (LBB) un Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padomi (LBJLP) veidotā latviešu mūsdienu bērnu grāmatu un oriģināliilustrāciju izstāde "Uz Tallinu ar koka zirdziņu". Finansiālu atbalstu izstādes organizēšanai sniedza Valsts kultūrkapitāla fonds.

Bērnu grāmatas, to dizains, ilustrācijas un teksti kļuvi par aizraujošu izteiksmes formu daudziem māksliniekiem un dod iespēju izpausties ļoti radoši. Gandrīz bez ierobežojumiem esam gatavi bērnu labā darīt visu

— veidot speciālu, vienreizēju grāmatas dizainu, piemēklēt *visgaršīgāko* un nekaitīgāko papīru, ļaut māksliniekam ne tikai zīmēt, gleznot un fotografēt, bet pat rakstīt tekstu — gan kā teksta autoram, gan šrifta māksliniekam.

Latvijas ekspozīcija tika veidota, rūpīgi izvēloties to autoru darbus, kuri guvuši atzinību dažādos grāmatu mākslas konkursos. Latvijā konkursu, kuros tiek vērtēti sasniegumi grāmatu mākslā, ir visai daudz: 1982.gadā dibināta "Pastariņa prēmija", 1992.gadā Latvijas bērnu grāmatu ilustratora klasiķa Indriķa Zeberiņa (1882–1969) radinieki dibināja "Indriķa Zeberiņa prēmiju", kopš 1995. gada LBJLP Latvijas nodaļa piešķir Pavasara balvu, kas 2005.gadā pārtapa par Jāņa Baltvilka balvu bērnu literatūrā. Līdzās šim, tieši bērnu un jaunatnes literatūrai veltītajām aktivitātēm, nozīmīga ir gadskārtējā Latvijas

Grāmatizdevēju asociācijas Gada balva grāmatniecībā, kas kopš 2006.gada ieguvusi nosaukumu "Zelta ābele".

Izstādē bija aplūkojams 32 latviešu ilustratoru — konkursu laureātu un nominantu — sniegums. To vidū — ievērojami Latvijas mūsdienu bērnu grāmatu mākslinieki: Anita Paegle, Ilze Dambē, Ilze Ramane, Ūna Laukmane, Gundega Muzikante, Laima Eglīte, Ilze Neilande, Juris Petraškevičs, Signe Ērmāne-Ļitvina, Arta Ozola-Jaunarāja, Jānis Blanks, Andris Vītoliņš, Reinis Pētersons un citi.

Izstādē varēja vērot plašo izteiksmes līdzekļu un dažādu tehniku spektru, ko šodien izmanto ilustratori. Līdzās radošam vecmeistaru zīmēšanas un gleznošanas tradīciju turpinājumam bija redzamas oriģinālas digitālo risinājumu iespējas, fotogrāfijas izmantošana, kolāža un pat tekstiltehnikas. Bērnu grāmatu mākslu Latvijā raksturoja gan temperamentīgas oriģinālglezņas, gan perfekti risinātas sarežģītas sižetiskas kompozīcijas, gan tonāli niansēti virtuozī grafiski risinājumi. Pārsteidza arī ļoti oriģinālas ilustrācijas, piemēram, Indras Sproģes neparastais projekts ar nosaukumu "Miljons", kur līdzās īpašai mākslinieciskai formai bija rodama arī dziļa didaktiska ideja. Ar savdabību izcēlās Gitas Treices darbi, kas daudziem latviešiem ir īpaši tuvi sava kolorīta un materiāla dēļ — tie tapuši kā rembrantiskas vīzijas uz jumta skaidām, proti, koka materiāla, kas tiek izmantots lauku celtniecībā un senāk laukos, iespējams, bija vairāk pieejams nekā papīrs. Ikviens gabaliņš — kā maza pasaules daļa, kas dažādās kombinācijās sastopas grāmatā.

Izstādes īpašā vērtība ir tā, ka pirmo reizi vienkopus apskatāms tik liels daudzums bērnu grāmatu ilustrāciju autoru darbu. Tie pārlicina par to, ka arī bērnu grāmatu ilustrācija ir neatkarīgs mākslas veids, jo atspoguļo ne tikai teksta autora domas, bet arī mākslinieka individuālo pasaules redzējumu un mākslinieka dzīvo pieredzi. Mākslinieks ir daļa no pasaules, savas valsts un laikmeta, kurā viņš dzīvo un rada savus tēlus. Izstādes priekšrocība un vērtība ir iespēja redzēt oriģinālus kopā ar izdevumu. Un secināt, ka, lai arī kā būtu attīstījusies poligrāfija, vēl arvien varam teikt, ka nekas nespēj līdzināties oriģinālam — to uzlūkojot, gūstam kaut ko tādu, kas līdzinās tiešai saskarsmei ar autoru, viņa dvēseliskais, garīgais un fiziskais iespaids ir kā n-tās dimensijas klātbūtne, kas rada video efektu. Viss kļūst dzīvs, kustīgs un īpašs.

2014.gadā, kad Rīga būs Eiropas kultūras galvaspilsētas statusā, LNB ir iecerējusi igauņu ilustratorus aicināt atbildes vizītē jaunajā bibliotēkas ēkā, piedaloties projektā "Pasaule bilžu grāmatā". Igauņu kolēģu iestrādes bērnu grāmatu popularizēšanā, ilustrāciju mākslinieku īpašā apzināšanā un kopā aicināšanā jau organiski iederas šis valsts attieksmē pret grāmatu mākslu: senas un stabilas ir grāmatu mākslas tradīcijas, bērnu grāmatu oriģināliustrāciju triennāles *Pildi joud* jau ir pierādījušas pārliecinošu *bilžu spēku*.

(Informāciju sagatavoja LNB Bērnu literatūras centra vadītāja Silvija Tretjakova; izmantota Austras Avotiņas sagatavotā informācija izstādes katalogam; Gundegas Muzikantes foto)

Atvērta Rīgas Centrālās bibliotēkas Biķernieku filiālbibliotēka

14.janvārī tika atvērta jaunā Rīgas Centrālās bibliotēkas (RCB) Biķernieku filiālbibliotēka, kas darbu sākusī renovētās, modernas publiskās bibliotēkas funkcijām atbilstošās telpās. Ar 15.janvārī jaunajā bibliotēkā sāka iedzīvotāju apkalpošana, turpinot reorganizētās RCB filiālbibliotēkas "Burtnieks" tradīcijas.

RCB Biķernieku filiālbibliotēka atrodas Burtņieku ielā 37

Apsveikuma uzrunu teic RCB direktore Doloresa Veilande (vidū). No kreisās: RD IKSD Kultūras pārvaldes vadītāja Dzidra Šmita, no labās: Biķernieku filiālbibliotēkas vadītāja Inese Vanaga

Biķernieku filiālbibliotēka ir drošībā, jo kaimiņos atrodas Valsts policija!

Saņemt dāvanas no "Trešā tēva dēla" vienmēr ir patīkami — Biķernieku filiālbibliotēkas vadītāja Inese Vanaga (no kreisās) un valsts aģentūras "Kultūras informācijas sistēmas" sabiedrisko attiecību vadītāja Sandra Vigante

Biķernieku filiālbibliotēkas plašās telpas gaida lasītājus

Gaišas, ērtas telpas, mūsdienīgs aprīkojums, daudzveidīga iespiedmateriālu kolekcija visām gaumēm un interesēm, plašs preses izdevumu klāsts, profesionāla bibliotekāra palīdzība informācijas ieguvē un konsultācijas datora izmantošanā — tāds ir jaunās RCB Biķernieku filiālbibliotēkas piedāvājums. Bibliotēkā pieejams bezmaksas internets, biroja programmas, kā arī dažādas datubāzes. Portatīvo datoru īpašnieki bibliotēkā bez maksas var lietot bezvadu internetu. Bibliotēkā tiks rīkotas tematiskas literatūras izstādes, mākslas izstādes, dažādas tikšanās un pasākumi bērnu un pieaugušo auditorijām.

Projekta un darbu pasūtītājs ir Rīgas domes Īpašuma departaments, tā kopējās izmaksas — 27 452 latī.

Atklājot bibliotēku, Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta (RD IKSD) Kultūras pārvaldes vadītāja **Dzidra Šmita** atzīmēja, ka jaunā bibliotēka ir apliecinājums tam, ka optimizācija nebūt nenozīmē likvidāciju: *"Esam atteikušies no mazām, ar krāsni apkurināmām telpām, lai atvērtu daudz labāku filiāli. Tā kā iepriekšējās telpas atradās burtiski "aiz stūra", ceram, ka apkaimes lasītāji ļoti ātri atradīs ceļu uz jauno filiālbibliotēku!"*

RCB direktore **Doloresa Veilande** izteica vislielāko pateicību pašvaldībai, uzsverot tās atbalsta izšķirošo nozīmi bibliotēkas izveidošanā.

Jaunciema filiālbibliotēkas abonements

Jaunciema filiālbibliotēkas kolektīvs atklāšanas dienā kopā ar direktori

Par jaunās bibliotēkas vadītāju kļuvusi **Inese Vana-ga**, kuras pārziņā jau ir RCB filiālbibliotēka "Avots". (Intas Sallinenes saruna ar I.Vanagu: iespējams ir viss! *Jaunās Vēstis* [tiešsaiste], Nr.3, 2011, marts [skatīts 2011.g. 19.apr.], 23.–29.lpp. Pieejams: http://www.rcb.lv/UserFiles/File/2011/Jaunas_Vestis/Marts_2011.doc).

Savukārt **12.februārī** pēc telpu renovācijas darbu at-sāka RCB Jaunciema filiālbibliotēka. Jaunciema filiālbib- liotēka dibināta 1946.gadā kā 21.pilsētas publiskā bib- liotēka, un šogad tā svin 65.dzimšanas dienu. 11.februārī notika bibliotēkas atvēršanas pasākums, uz kuru pulcē- jās RD IKSD Kultūras pārvaldes un RCB pārstāvji.

(Informāciju sagatavoja RCB Publicitātes nodaļas vadītāja Daina Ģeibaka; D.Ģeibakas foto)

Atvēršanas brīdis Jaunciema filiālbibliotēkā

Jaunciema filiālbibliotēkas Bērnu literatūras nodaļa

Gūtenberga galaktika Latvijas bibliotekāri Amerikā: vērojumi un atziņas

No 2010.gada 10.septembra līdz 10.oktobrim 12 Latvijas bibliotekāri mācījās starptautiskā bibliotekāru izglītības institūcijā ASV — Mortensonu centrā (Ilinoisas Universitāte Ērbānā–Šampeinā), apmeklēja Čikāgas, kā arī vairāku Ilinoisas pavalsts mazpilsētu publiskās bibliotēkas, viesojās amišu (*amish*) kopienā. Mācības finansēja Bila un Melindas Geitsu fonds (BMGF).

Mortensonu centrā Latvijas bibliotekāri pilnveidoja publiskās uzstāšanās un darba plānošanas prasmes, apguva bibliotēku mārketingu un aizstāvības stratēģiju. Liela uzmanība tika pievērsta projektizstrādei, ko daudzi Latvijas bibliotēku speciālisti jau apguvuši pašmācības ceļā. Jaunās zināšanas bija iespējams nekavējoties izmantot praksē, jo līdz 2010.gada decembrim bija izstrādājami inovatīvi projekti, ko 2011.gadā varēs īstenot par BMGF līdzekļiem.

Vai Amerika joprojām ir bibliotekāru sapņu zeme, kur iespējams piepildīt vispārdrōšākās idejas, kur bibliotekāri nav elitārās kultūras darbinieki, bet sabiedrības dvēseles, kas pulcina vientuļos, atstumtos un krīzes piemeklētos, lai sniegtu viņiem patvērumu un piedāvātu problēmu risinājumus, veicina dažādu paaudžu pašizglītošanos katram pieņemamā un pieejamā veidā?

Diskusijklubā "Gūtenberga galaktika" sanāksmē **19.janvārī** Mortensonu centrā, bibliotēkās un sadzīvē iegūtājās atziņas dalījās Kursišu pagasta (Saldus novads) bibliotēkas–informācijas centra vadītājs **Mārtiņš Lagzdons**. 2009.gadā viņš absolvēja maģistra studiju programmu "Bibliotēkzinātne un informācija" Latvijas Universitātē, ir specializējies bibliotēku mārketingā. M.Lagzdons sniedza rosinošas rekomendācijas bibliotēkas tēla un pakalpojumu pilnveidei, salīdzināja akcentus Latvijas un ASV bibliotekāru izglītībā. Amerikas mazpilsētu publisko bibliotēku ikdienā ieskatījās Ogres Centrālās bibliotēkas galvenā bibliogrāfe, pieaugušo lasītavas vadītāja **Galina Sabļina**, kas arī var lepoties ar akadēmisku izglītību un ievērojamu darba stāžu bibliotēku nozarē. Stāstījumu papildināja Latvijas bibliotekāru grupas vadītājas, valsts aģentūras "Kultūras informācijas sistēmas" BMGF projekta koordinatore **Inga Niedra** un **Līga Māsēna**.

(Informāciju sagatavoja LNB Bibliotēku attīstības institūta Bibliotēku pētniecības un informācijas nodaļas vadītāja Jana Dreimane)

Ventspils bibliotēka aizsāk projektu "Tuvais tālums"

20.janvārī Popes pagasta kultūras namā notika tikšanās ar pasaules apceļotāju Pēteri Strubergu. Ar šo pasākumu aizsākās Valsts kultūrkapitāla fonda finansētā Ventspils bibliotēkas projekta "Tuvais tālums" īstenošana. Projekta mērķis — veicināt novada iedzīvotāju interesi par dažādu tautu kultūru un tradīciju

atspoguļojumu latviešu literatūrā, sekmēt cieņpilnas attieksmes veidošanos pret citu valstu tradīcijām un paradumiem, vairo zināšanas par tām.

Pēteris Strubergs, Latvijas Olimpiskās komitejas loceklis kopš 1988.gada, bijis vai pusē pasaules valstu. Ceļojuma iespaidi raduši atspoguļojumu četrās grāmatās: "Ceļojumu mozaika" (2006), "Sapņu zeme Austrālija" (2008), "Trīs pērles Āzijas kaklarotā" (2009) un "Āfrika: kristīgā un mežonīgā Etiopija, senā kultūras zeme Ēģipte" (2011).

Tikšanās reizē tika atklāta arī ceļojošā literatūras izstāde "Pasaules apceļojums ar grāmatu", kurā iekļautas latviešu autoru ceļojumu grāmatas un jaunākie ceļveži no Ventspils bibliotēkas krājuma un rotējošā fonda. Izstāde, sākot ar Popes pagasta bibliotēku, vienu mēnesi būs skatāma katrā projektā iesaistītajā bibliotēkā, bet tālāk tā ceļos arī uz pārējām novada bibliotēkām.

(Informāciju sagatavoja Ventspils bibliotēkas speciāliste darbā ar novada bibliotēkām Sandra Picalcelma)

Portāls "Letonika.lv" organizē projektu konkursu "Kultūrvides takas"

No 1.februāra līdz 1.maijam noritēja dalībnieku pieteikšanās projektu konkursā "Kultūrvides takas", ko ar Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstu organizē SIA "Tilde" veidotais un uzturētais interneta portāls "Letonika.lv" (www.letonika.lv). Projekta partneris ir valsts aģentūra "Kultūras informācijas sistēmas".

Projekta mērķis ir, izceļot katra novada vai pilsētas unikalitāti, izveidot vienotu kultūrkarti "TAKAS" — sociālu tīmekļa vietni, kur fiksētu faktu, fotogrāfiju, video materiālu, audio ierakstu un stāstu formā ikvienam Latvijas iedzīvotājam būtu iespēja atstāt savu liecību un skatījumu uz apkārtnes kultūrvidi, rakstīt mūsdienu vēsturi, atspoguļojot vidi, kurā dzīvo. Iecerēts nedublēt jau plašsaziņas līdzekļos esošu informāciju, bet atklāt un izcelt līdz šim maz zināmas, taču personiski īpašas, tuvas un interesantas vietas, notikumus, personas u.c., piemēram, pastaigu vai skatu vietas, alternatīvos klubus, ekstrēmo sporta veidu trases, amatu darbnīcas, vietas ar īpašu vēsturi, unikālas kultūras dzīves personības, dabas objektus, sakoptākās vietas — tās ir tikai dažas no projektā piedāvātajām tēmām.

Konkursā tika vērtēta takas idejas unikalitāte, informatīvā un audiovizuālā satura kvalitāte, tas, cik radoša un inovatīva ir satura pasniegšanas forma, tomēr kā galvenais tiek uzsvērts dalībnieku individuālais skatījums uz izvēlētajām vērtībām. "Ļoti ceru, ka mums kopīgi izdosies piedzīvot patiešām vērtīgus un interesantus brīžus, apkopojot līdz šim plašākai sabiedrības daļai nezināmu informāciju par vidi, kurā dzīvojam," par projekta ieceri saka tā vadītāja, "Letonika.lv" multivides satura redaktore **Baiba Altena**.

Projektu izvērtēšana noritēja līdz 2011.gada 15.maijam, bet rezultātu apkopošana un publicēšana — līdz 2011.gada 1.jūnijam.

Janvāra sākumā tika izsludināta projektu konkursa 1.kārta, kuras ietvaros notika kuratoru atlase Kurzemes,

Zemgales, Vidzemes un Latgales reģioniem. Šī konkursa rezultātā tika izvēlēti 5 kuratori, no kuriem trīs ir bibliotēku vadītāji: Pilsrundāles bibliotēkas vadītāja Aelita Ramane, Cēsu bibliotēkas vadītājas vietniece Gunta Romanovska un Pārventas bibliotēkas vadītāja Igeta Gredzena. Kuratoru uzdevums — sniegt informatīvu un konsultatīvu atbalstu reģiona dalībniekiem, kā arī koordinēt projektu izstrādes gaitu.

Par projekta kontaktpunktiem un atbalstu nozīmīgā satura apkopošanā aicinātas kļūt bibliotēkas.

Projekta rezultātā radītās Latvijas "TAKAS" tiks publicētas portālā "Letonika.lv" un Latvijas bibliotēku portālā un būs bez maksas pieejamas ikvienam interneta lietotājam.

(Informāciju sagatavoja SIA "Tilde" projekta "Kultūrvides takas" vadītāja Baiba Altena)

Atklāj virtuālā elektroniskā paraksta portālu

1.februārī atklāts Latvijas Valsts radio un televīzijas centra (LVRTC) izstrādātais virtuālā elektroniskā paraksta (e-paraksta) portāls www.eparaksts.lv. Šī projekta izstrādē LVRTC investējis 190 000 latu. Kopumā Latvijas e-paraksta projektā, kas tiek īstenots kopš 2006.gada oktobra, līdz šim ieguldīti aptuveni septiņi miljoni latu.

LVRTC valdes priekšsēdētājs **Jānis Bokta** skaidro, ka e-paraksts nodrošina ērtu un tiesiski saistošu komunikāciju ar Latvijas valsts institūcijām, bankām, telekomunikāciju pakalpojumu sniedzējiem, līgumu slēgšanu uzņēmējdarbības vidē vai oficiālu saziņu ar ES institūcijām Briselē. Līdz 2010.gada 1.decembrim Latvijā bija izsniegtas 29 083 e-paraksta viedkartes, taču aktīvi to lietoja vien kādi 10 000 interesentu. Prognozēts, ka, ieviešot jauno virtuālo e-parakstu, tā lietotāju skaits gada laikā varētu pieaugt līdz 100 000. *"Pāris gadu laikā tas kļūs par neatsveramu ikdienas rīku ikvienam Latvijas iedzīvotājam,"* paredz J.Bokta. Jaunā interneta e-paraksta versija ir viegli saprotama, droša un palīdz ekonomēt finanšu līdzekļus. Jaunā e-paraksta izmaksas ir zemākas nekā lētākajam pasta sūtījumam Latvijas teritorijā. Viena parakstīšanas reize maksā 29 santīmus, 20 parakstīšanas reizes — 2,90 latus. Iespējams iegādāties arī neierobežotu e-parakstu skaitu līdz gada beigām par 6,99 latiem. Lai lietotu e-parakstu, nav nepieciešamas viedkartes, īpašas ierīces un programmatūra. To var lietot no jebkuras ierīces, kam pieejams internetpieslēgums — datora, planšetdatora vai viedtelefona. Dokumentu elektroniska parakstīšana tiek veikta pāris minūšu laikā, un adresāts dokumentu saņem pa e-pastu.

Autentifikācija e-paraksta portālā notiek ar bankas lietotāja numuru un kodu karti vai kodu kalkulatoru. Pašlaik tas iespējams banku "Swedbank", SEB un "Citadele" klientiem. Izmantojot viedkarti, portālā autenti-

ficēties var arī esošie e-paraksta lietotāji. Dokumentu parakstīšanai lietotājs izmanto PIN kodu, ko saņem e-paraksta saņemšanas brīdī, un paša radīto paroli.

Paralēli jaunajai e-paraksta tehnoloģijai arī turpmāk varēs iegādāties un izmantot e-paraksta viedkartes.

Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācijas prezidente **Signe Bāliņa** uzsver, ka jaunais e-paraksta tehnoloģiskais risinājums veicinās gan elektroniskā paraksta lietošanu, gan arī e-vides attīstību Latvijā kopumā.

Pieteikšanās e-parakstam organizēta LVRTC klientu apkalpošanas centros, kas sadarbibā ar valsts aģentūru "Kultūras informācijas sistēmas" izvietoti 60 bibliotēkās visā Latvijā.

(Ingūna Vitenburga, LETA, Nozare.lv, 01.02.2011.)

Diskusija un jubilejas Mežvidu pagasta bibliotēkā

1.februārī Mežvidu pagasta bibliotēkā notika apalja galda diskusija "Grāmata. Lasītājs. Bibliotēka". Bibliotēkas vadītāja **Veronika Šķestere** uz tikšanos bija aicinājusi tagadējos un bijušos bibliotekārus no Ludzas reģiona novadiem, kā arī Kārsavas novada pašvaldības pārstāvjus.

Pasākumu ievada Ludzas novada bibliotēku metodiķe Elita Zirne

Diena, kad notika diskusija, nebija izvēlēta nejauši — tieši 1.februārī pirms 40 gadiem V.Šķestere uzsāka savas darba gaitas Mežvidu pagasta bibliotēkā. 2011. gads Mežvidu pagasta bibliotēkai ir nozīmīgs arī ar to, ka aprit 60 gadi kopš bibliotēkas dibināšanas.

Ievadot pasākumu, V.Šķestere aicināja bijušos bibliotekārus, pagasta un domes pārstāvjus iedegt sveces uz kamīna un pakavēties atmiņās par bibliotēku nu jau pagājušajā gadsimtā. Bibliotēkas vadītāja atcerējās skaistākos mirkļus aizvadīto darba gadu ritumā. 60.gadu sākumā bibliotēka tika izveidota vienā prievātmājas istabā. Tagad tā var lepoties ar siltām, gai-

šām telpām Mežvidu kultūras namā. Ir mājīga lasītava, plašs novadpētniecības materiālu klāsts, periodikas arhīvs. Regulāri tiek organizētas izstādes un pasākumi gan bērniem, gan pieaugušajiem. Atskatoties pagātnē, V.Šķestere ar sirsnību atcerējās toreizējo Ludzas rajona bibliotēkas vadītāju, nu jau mūžībā aizgājušo Lilitu Kornleli, kā arī pateicās par atbalstu ilgstoši kopā nostrādātajos gados ilggadējai bijušajai pagasta vadi-

sabalansēt budžetu un ietaupīt, bibliotēkām vairāk jāpopularizē savi pakalpojumi, aktīvāk jāiesaistās sabiedriskajā dzīvē un jāmeklē atbalstītāji, lai lēmējinstīcijām pierādītu ikvienas, pat vismazākās bibliotēkas nepieciešamību.

Apsveikumiem mijoties ar atmiņām un pārdomām par bibliotēku misiju mūsdienās, ikviens klātesošais guva emocionālu gandarījumu un ierosmes turpmākajam darbam.

Bibliotekāra profesija pārsvarā ir aicinājums. Tie, kuri izvēlas šo amatu, strādā ilgus gadus. 2011.gadā Kārsavas novadā liekas darba jubilejas svinēs arī Veronika Zelča — 35 gadi, Anna Kalniņa un Aija Paršova — 30 gadi, Ineta Jurāne — 25 gadi. Sirsnīgi sveicieni!

(Informāciju sagatavoja Kārsavas pilsētas bibliotēkas vadītāja Inta Jurča; I.Jurčas foto)

LU 69.konferences Bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes sekcija

3.februārī LU 69.konferences

ietvaros notika Bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes sekcijas sēdes 1.daļa (plašāk lasiet 37.–41.lpp.), bet **10.februārī** — 2.daļa (plašāk lasiet 31.–36.lpp.).

Latvijā atzīmē Pasaules drošāka interneta dienu

8.februārī Latvijā un vairāk nekā 60 valstīs visā pasaulē tika atzīmēta Pasaules drošāka interneta diena, kuras tēma šogad bija "Internets — tā nav spēle. Tā ir TAVA dzīve!". Šīgada kampaņas mērķis — pievērst sabiedrības, īpaši bērnu un jauniešu, uzmanību virtuālās dzīves nozīmei, proti, kā aktivitātes virtuālajā vidē ietekmē personas reālo dzīvi. Kā cilvēki veido savu virtuālo identitāti? Kādu sociālo ietekmi atrašanās virtuālajā vidē atstāj uz reālo dzīvi? Kādas pretrunas pastāv starp personas reālās dzīves identitāti un to, kā viņš pasniedz sevi virtuālajā vidē?

Latvijā Pasaules drošāka interneta dienas aktivitātes organizēja Latvijas Interneta asociācijas "Net Safe Latvia" Drošāka interneta centrs kopā ar sadarbības partneriem: informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novēršanas institūciju "CERT.LV", uzņēmumiem "Microsoft Latvia", "Lattelecom", izdevniecību "Lielvārds", Izglītības un zinātnes ministriju, Latvijas Universitātes studentu pašpārvaldi, portāliem "Draugiem.lv" un "Inbox.lv".

Pasaules drošāka interneta diena tika atklāta ar kopīgu zibakciju (*flash mob*) "Internets — tā ir mana dzīve!", tieši plkst. 11.00 pie Latvijas Nacionālās operas pēc

Atmiņās dalās bibliotekāre Irēna Komule, kas trīs gadus strādājusi Mežvidu bibliotēkā Valsts nodarbinātības aģentūras programmas ietvaros

Mežvidu bibliotēkā ir saglabājis kādreiz populārais ceļojais vimpelis, kuru klātesošajiem demonstrē bibliotēkas vadītāja Veronika Šķestere

tāja Zītai Mortukānei. Bijušās bibliotekāres Genovefa Buivide, Veronika Brokāne, Valentīna Maļinovska un Anna Ķipļuka atzina, ka, lai arī padomju laikā bibliotēkas ierobežoja ideoloģiskie spaidi, tie bija skaisti, ar lielu mīlestību pret grāmatām un savu darbu piepildīti gadi.

Kārsavas novada domes priekšsēdētāja Ināra Silicka pasniedza V.Šķesterei atzinības rakstu par apzinīgu darbu un ieguldījumu pagasta kultūrvides veidošanā. Bibliotēku jubilejā sveica arī Mežvidu pagasta pārvaldes vadītāja Antra Bojāre, Z.Mortukāne un kolēģi no citām reģiona bibliotēkām.

Diskusija rosināja pārdomas gan par bibliotēkas lomu mūsdienās, gan bibliotekāra profesijas misiju, gan grāmatas vērtību mūsdienu tehnoloģiju pasaulē. Vienprātīgi tika atzīts: bibliotēkām jāpastāv un jāattīstās! Pašlaik, kad pašvaldības meklē iespējas, kā

svilpes signāla sastingstot pozā, kas parāda, kā akcijas dalībnieks lieto internetu, un liecina, ka internets ir viņa dzīve. Zibakcijas video apskatāms Latvijas Drošāka interneta centra tīmekļa vietnē <http://drossinternets.lv/page.php?id=280>, bet pasākuma fotogrāfijas aplūkojamas "Picasa" interneta albumā <https://picasaweb.google.com/drossinternets/DrosakaInternetaDiena2011Flashmob?feat=directlink#>.

Dienas turpinājumā Eiropas Savienības mājā (Aspazijas bulvārī 28) diskusijā "Internets zem lupas..." ar savu pozitīvo un negatīvo internetā gūto pieredzi dalījās jaunieši no visas Latvijas un dažādu jomu pārstāvji, tai skaitā sabiedrībā populāri cilvēki: "Radio101" līdzdžejs Toms Grēviņš, televīzijas raidījumu vadītāja Anna Rozīte, mūziķi Andris Kivičs un Kaspars Zlidnis. Diskusiju vadīja SIA "Mediaparks" vadītājs Reinis Zitmanis, tehnisko nodrošinājumu, lai jaunieši interaktīvā veidā varētu balsot par nozīmīgākajiem pozitīvajiem un negatīvajiem faktoriem, lietojot internetu, nodrošināja izdevniecība "Lielvārds". Diskusijas tiešraidi varēja vērot portālā "Apollo.lv". Diskusijas fotogrāfijas aplūkojamas "Picasa" interneta albumā <https://picasaweb.google.com/drossinternets/DrosakaInternetaDiena2011DiskusijaINTERNETSZEMPLUPAS?feat=directlink#>.

Par datu aizsardzību internetā konsultācijas sniedza "CERT.LV" eksperti. (Kopš 2011.gada 1.februāra "CERT.LV" Satiksmes ministrijas uzraudzībā pilda jaunajā Informācijas tehnoloģiju drošības likumā noteiktos uzdevumus, tai skaitā veicina interneta lietotāju izglotību IT drošības jautājumos.)

Pasaules drošāka interneta dienai veltītajā preses konferencē tika sniegta informācija par aktualitātēm saistībā ar drošību internetā, īpašas sadaļas par drošību internetā atklāšana virtuālajā datorskolā "Mācies pats!" (<http://www.piesledzieslatvija.lv/maciespats/>) un Eiropas balvas "Bērniem kvalitatīvs interneta saturs" Latvijas uzvarētāju apbalvošana. Notika arī rokasgrāmatas skolotājiem "Drošība internetā" atvēršanas svētki un svinīga tās pasniegšana izglītības un zinātnes ministram. Kopš 2010.gada novembra grāmata pieejama internetā (http://www.drossinternets.lv/upload/rokasgramata_skolotajiem_drosiba_interneta_v1.pdf) un jau pirmajā dienā tā lejupielādēta vairāk nekā 800 reizes. Izdevumu atzinīgi novērtējuši skolotāji un bibliotekāri, tādēļ ar "Microsoft Latvia" atbalstu tapis šis rokasgrāmatas iespējais izdevums.

Dažādas ar interneta drošību saistītas aktivitātes visu februāri notika arī vairākos desmitos Latvijas bibliotēku.

Vairāk par Pasaules drošāka interneta dienas aktivitātēm Latvijā: www.drossinternets.lv, par aktivitātēm citur pasaulē: www.sidfair.org.

(Preses relīze, LETA, 08.02.2011.; www.drossinternets.lv)

Gūtenberga galaktika Latvieši ir visur

2010.gadā apgādā "Atēna" ceļu pie lasītājiem sāka pirmais latviešu globālais trilleris "Latvieši ir visur", kuru

uzrakstījusi plašsaziņas līdzekļos pazīstama seja bez vārda, kas uzradusies no nenokurienes un maskējas ar pseidonīmu **Otto Ozols**. Sabiedrības uzmanību piesaista literatūrkritiķis Guntis Berelis, kas uzdots par izdevuma redaktoru, un Valsts kultūrkapitāla fonda atbalsts.

Grāmata sākas ar to, ka Stokholmā slepus ierodas latviešu grupa, lai nolauptu Zviedrijas karali un prasītu izpirkuma maksu, kas kompensētu zviedru banku nodarītos zaudējumus Latvijai. Autors *alias* romāna galvenais varonis kļūst pa pasauli, prasa patvērumu Dānijā, ieskatās *Stasi* cietumos, vēro, kā grūst Berlīnes mūris, seko līdzī, kā 2001.gada 11.septembrī sagāžas Pasaules tirdzniecības centra torņi Ņujorkā, izvirza sazvērestības teorijas, palīdz austrumvāciešiem bēgt uz Rietumvāciju, dzer šampanieti Sarkanajā laukumā Maskavā, mil bezgala skaistu amerikāņu blondīni... Faktu kaleidoskops strauji griežas un mutuļo, mainot laika dimensijas un dislokācijas vietas Zviedrijā, Vācijā, Krievijā, Somijā... Pāri visam nemitīgi skan vakara zvans: latvieši ir visur. Dominē sīki un globāli it kā patiesi, vairāk vai mazāk dzirdēti vai lasīti fakti... Vai tie ir patiesi? Vai latvieši tiešām izgudrojuši džinsus? Vai tam ir kāda nozīme? Vai Štirlics, Džeimss Bonds un viņiem līdzīgie bijuši latvieši? Vai viņi aptumšojuši prātus Ļeņinam, Staļinam, Hitleram, Mao Czedunam, Franko? Vai šajā grāmatā kaut kas ir patiess, vai tikai skan šis biedējošais latviešu zvans? Kāpēc? Vai tas ir tikai latviešiem netipisks skats uz savu identitāti?

Guntis Berelis apgalvo: šis kokteilis ir sprādzienbīstams. Savukārt Otto Ozols portālā "Kasjauns.lv" saka, ka tas ir tikai literārs darbs, tomēr piebilst: "Domāju, ka tā būs pirmā aizliegtā grāmata Zviedrijā... Šis valsts politika ir ne vien pret Latviju, bet arī Somiju, Norvēģiju un Dāniju..."

2009.gada 23.septembrī Zviedrijā notika Holivudas cienīga laupīšana — maskās tērpti vīri, izmantojot helikopteru, nolauptāja vienu miljardu Zviedrijas kronu (ap 144 miljoniem ASV dolāru). Vai patiešām arī te bija iejaukti latvieši?

Diskutēt par plašu sabiedrību ieintriģējušo darbu un rast atbildes uz mīklainajiem jautājumiem varēja **17.februāra** Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Bibliotēkzinātnes un grāmatniecības vēstures diskusijkluba "Gūtenberga galaktika" sanāksmē, kurā viesojās grāmatas autors Otto Ozols.

(Informāciju sagatavoja LNB Bibliotēku attīstības institūta direktore Anna Mauliņa)

Kultūras ministre liek pārbaudīt Latvijas Digitālās kultūras kartes projektu

Lai pārbaudītu publiski izskanējušo informāciju par Latvijas Digitālās kultūras kartes (LDKK) darbību, kultūras ministre **Sarmīte Ēlerte** aicinājusi visas institūcijas, kuru tiesībās vai pienākumos ietilpst kontrole par LDKK ieviešanu, izvērtēt, vai LDKK projekts ir sasniedzis izvirzītos mērķus un veikts par atbilstošu finansējumu. "Kultūras ministrija ir lūgusi sniegt informāciju, vai šobrīd ir pamats šaubām, ka projektā reāli paveiktais nav

atbilstošs iepriekš apstiprinātajiem mērķiem," norādījis S.Ēlerte. (Plašāk: Kultūras ministre aicina pārbaudīt Latvijas Digitālās kultūras kartes projektu. Sagat. Andris Saulītis. *Latvijas Republikas Kultūras ministrija* [tiešsaiste], 2011.g. 21.febr. [skatīts 2011.g. 22.apr.]. Pieejams: http://www.km.gov.lv/lv/starpnozares/kulturasIS/aktualitates.html?news_id=1764&_print=1)

Uzmanību LDKK projektam pievērsuši interneta mediju eksperti, kas nākuši klajā ar publisku paziņojumu, ka izveidotā Digitālā kultūras karte, kas izmaksājusi 750 tūkstošus latu, neatbilst mūsdienu prasībām un par to samaksāta neadekvāta summa. Izveidotā karte tik ļoti nokaitinājusi mediju ekspertus, ka viņi veltījuši tai tādus epitetus kā "aizvēsturisks, kosmisks mēsls" ar "drausmīgu dizainu", "parasta kontūrkarte" u.tml., kā arī apgalvo, ka šādu karti iespējams radīt par pārdesmit tūkstošiem latu. (Plašāk: Kultūras ministrija par miljonu saliek kartē "punktiņus". *Kasjauns.lv* [tiešsaiste], 2011.g. 15.febr. [skatīts 2011.g. 22.apr.]. Pieejams: <http://www.kasjauns.lv/lv/zinas/40206/kulturas-ministrija-gadiem-veido-kulturas-karti-jau-iztereti-750-000-latu>; Eksperti: KM 750 000 latu vērtā kultūras karte ir nepamatoti sadārdzināta. *Diena.lv* [tiešsaiste], 2011.g. 16.febr. [skatīts 2011.g. 22.apr.]. Pieejams: <http://www.diena.lv/lat/politics/hot/eksperti-kulturas-ministrijas-kulturas-karte-ir-maksligi-sadardzinata>)

Savukārt valsts aģentūra "Kultūras informācijas sistēmas" (v/a KIS) **21.februārī** rīkoja LDKK projekta prezentāciju, kurā v/a KIS direktors Armands Magone, projekta "Kultūras un atmiņas institūciju vienotās informācijas pārvaldības sistēma" vadītājs Jānis Ziediņš un Kultūras ministrijas Stratēģijas un reģionālās kultūrpolitikas nodaļas vadītāja Dace Ziemele skaidroja LDKK projekta īstenošanas gaitu.

V/a KIS direktors **Armands Magone** uzsvēra LDKK projekta unikalitāti, norādot, ka šī digitālā karte faktiski ir komplicēta un daudzpusīga valsts informācijas sistēma, vienīgā pilnvērtīgā kultūras institūciju datubāze un visaptverošs kultūras satura meklētājs, kas ieinteresējis arī citas Austrumeiropas valstu kultūras ministrijas kā ļoti veiksmīgs kultūras informācijas uzkrāšanas, apkopošanas un analīzes paraugs. A.Magone piezīmēja, ka šobrīd LDKK projekts vēl ir izstrādes stadijā un tuvākajos mēnešos pilnībā tiks īstenota projekta 3.kārta, kas vērsta uz plašu lietotāju loku, piedāvājot kultūras informācijas meklētāju un kultūras tūrisma e-pakalpojumus — kultūras maršrutus un kultūras objektu GPS koordinātu lejupielādi. (Plašāk: Informē par Latvijas digitālās kultūras kartes projekta īstenošanas gaitu. Sagat. Ilma Elsberga. *Valsts aģentūra Kultūras informācijas sistēmas* [tiešsaiste], 2011.g. 22.febr. [skatīts 2011.g. 22.apr.]. Pieejams: <http://www.kis.gov.lv/lv/c1/n863/>)

Apalā galda diskusijas par 2010.gadu publiskajās bibliotēkās

Laikā **no 23.februāra līdz 4.martam** Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (LNB) notika reģionu galveno bib-

liotēku direktoru, metodiķu, bērnu nodaļu vadītāju, Kultūras ministrijas Bibliotēku nodaļas speciālistu un LNB pārstāvju apaļā galda diskusijas par 2010.gada nozīmīgākajiem notikumiem bibliotēku nozarē (plašāk lasiet 10.–17.lpp.).

Publisko projekta "Zudusī Latvija" pirmos rezultātus

24.februārī Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (LNB) tika atklāts Latvijas Nacionālās digitālās bibliotēkas "Letonica" projekta "Zudusī Latvija" portāls un projektā iecerētā izstāžu cikla pirmā izstāde "Zudusī darbīgā Latvija".

Izstāde "Zudusī darbīgā Latvija" stāsta par dažādu vēsturisku notikumu un cilvēku nesaimnieciskas darbības rezultātā zaudētiem, iznīcinātiem vai pārveidotiem objektiem un vērtībām Latvijas tautsaimniecībā no 19.gadsimta beigām līdz Otrajam pasaules karam.

Izstādē izmantotas fotogrāfijas un citi materiāli no LNB, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas, Rīgas Vēstures un kuģniecības muzeja, Latvijas Fotogrāfijas muzeja, Limbažu novada muzeja, Jaņa Rozentāla Saldus vēstures un mākslas muzeja, Pļaviņu novada bibliotēkas, Ernsta Glika Alūksnes Valsts ģimnāzijas krājumiem, Māra Loča, Daina Puncuļa, Vitolda Mašnovska, Aināra Radovica privātarhīviem (plašāk par projektu lasiet 20.–27.lpp.).

Muzejs sadarbībā ar RCB izveido Lasītāju klubu

26.februārī Rakstniecības un mūzikas muzejā (RMM) notika pirmais sadarbībā ar Rīgas Centrālo bibliotēku (RCB) organizētā Lasītāju kluba pasākums.

Tas ir jauns muzeja un bibliotēkas sadarbības projekts. Saskaņā ar kopīgo ieceri, RCB speciālisti iesaka muzejam grāmatu, kas nonākusi lasītāju intereses degpunktā, savukārt muzejs savā Lasītāju klubā, kas ikvienam literatūras mīļotājam pieejams bez maksas, sniedz iespēju piedalīties diskusijās par izvēlēto grāmatu un, ja iespējams, uz diskusiju uzaicina arī grāmatas autoru.

Kluba pirmā nodarbība bija veltīta Viļa Lāciša grāmatai "Stroika ar skatu uz Londonu" (Rīga : Mansards, 2010) un Otto Ozola "Latvieši ir visur" (Rīga : Atēna, 2010). Abas grāmatas jau kādu laiku ir pirktaķo grāmatu topu galvgaļos, uz to lasīšanu bibliotēkās veidojas rindas, tās tiek apspriestas plašsaziņas līdzekļos, interneta komentāros un paziņu lokā. Gan V.Lāciša, gan O.Ozola grāmatā stāstīts par latviešu gaitām ārzemēs, abas mudina domāt par nacionālā un internacionālā ietekmi cilvēka pasaules uzskata veidošanā, ļauj diskutēt par latviešu vietu pasaules kontekstā un daudziem citiem jautājumiem.

Klātesošajiem bija iespēja uz klausīt **Otto Ozola** konceptuālo diskursu un dalīties domās par tādām tēmām kā nācijas pašapziņa, identitātes problēmas da-

**Lasītāju klubā
viesojas Otto
Ozols**

žādos vēstures posmos un politiskajos kontekstos un daudz ko citu.

Muzejs Lasītāju kluba tikšanās iecerējis veidot regulāri, lai lasītājiem būtu iespēja diskutēt par aktualitātēm literatūrā.

Muzeja un bibliotēkas sadarbības programmā ietilpst arī kopīgas informācijas telpas veidošana, savstarpēji apmainoties ar informāciju par pasākumiem un informējot par to bibliotēkas lasītājus un muzeja apmeklētājus.

(Informāciju sagatavoja RCB Publicitātes nodaļas vadītāja Daina Ģeibaka un RMM tīmekļa vietnes redaktore Maija Treile; D.Ģeibakas foto)

151 bibliotēka piedalās "E-prasmju nedēļā 2011"

No 28.februāra līdz 5.martam Latvijā norisinājās "E-prasmju nedēļa 2011", kuru organizēja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM) sadarbībā ar Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociāciju (LIKTA). E-prasmju nedēļas organizēšanā iesaistījās vairāk kā 200 partneri: ministrijas, nozaru uzņēmumi, pašvaldības, skolas, bibliotēkas. Eiropas e-prasmju nedēļa tiek organizēta Eiropas Savienības valstīs, kā arī citur Eiropā *European Get Online Week 2011* kampaņas ietvaros.

E-prasmju nedēļas mērķis ir ieinteresēt plašāku sabiedrību par e-prasmju apgušanas un pielietošanas iespējām, informēt, kur un kā pielietot jau esošās e-prasmes, uzlabot tās, kā arī uzzināt par valsts sniegto e-pakalpojumu saņemšanas iespējām un to ērtāku izmantošanu.

E-prasmju nedēļas laikā tika organizēta preses konference, informatīvi semināri, diskusijas un dažādi pasākumi.

Ļoti aktīvi E-prasmju nedēļas projektā iesaistījās Latvijas pašvaldību publiskās bibliotēkas, piedāvājot daudzveidīgu un plašu izglītojošu pasākumu programmu dažādām vecuma grupām (ar nozīmīgākajiem E-prasmju nedēļas pasākumiem var iepazīties LIKTA tīmekļa vietnē <http://www.likta.lv/LV/Aktivitates/Lapas/-Pasakumi2011.aspx>). E-prasmju nedēļas pasākumu plānā oficiāli savu dalību bija reģistrējusi 151 publiskā bibliotēka, kopskaitā vairāk nekā 550 (no vairāk nekā 700) E-prasmju nedēļas pasākumiem notika bibliotēkās. Ik dienu bibliotēkās visā Latvijā notika gan apmācības un konsultācijas par internetā pieejamajiem e-pakalpojumiem un to izmantošanu, gan par dažādiem izglītojošiem un populārzinātniskiem resursiem bibliotēkās. Īpaši bija domāts par vecāka gadagājuma ļaudīm, paredzot apmācības senioriem-sērfotājiem par informācijas meklēšanu internetā. Daudzviet notika atraktīvas akcijas bērniem un jauniešiem: izstādes, testi, konkursi, diskusijas, akcentējot drošības jautājumus internetā.

**Bērni demonstrē inter-
neta iespējas senioriem
Ventspils bibliotēkā**

CV un vakanču portāla prezentācija Ventspils bibliotēkā

“Swedbank” speciāliste sniedz konsultācijas Ventspils iedzīvotājiem

Interaktīvās tiešraides no ES mājas Ventspils bibliotēkā

Latvijā E-prasmju nedēļā piedalījās vairāk nekā 41 tūkstoši dalībnieku, tādējādi mūsu valsts iedzīvotāju aktivitātes ziņā ierindojās pirmajā vietā Eiropas valstu vidū.

Plašāka informācija par pasākumiem “E-prasmju nedēļas 2011” timekļa vietnē www.eprasmes.lv.

(LETA preses relīzes: Linda Tilta, 25.02.2011., Ilma Elšberga, 28.02.2011., Māra Jākobsone, 10.03.2011.; Ginta Gredzena foto)

Valsts mērķdotācija pašvaldībām bezmaksas interneta un datoru nodrošināšanai bibliotēkās — 316 975 lati

1.martā Ministru kabinets akceptēja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) izstrādāto noteikumu projektu “Kārtība, kādā piešķir valsts budžeta mērķdotāciju pašvaldībām, lai nodrošinātu iespēju pašvaldību publiskajās bibliotēkās bez maksas izmantot internetu un datorus”.

Noteikumu projekts paredz mērķdotācijas piešķiršanu pašvaldībām, lai tās segtu interneta abonēšanas

un vienotā palīdzības dienesta pakalpojumu izmaksas, kas radušās Valsts vienotajā bibliotēku informācijas sistēmā laika posmā no 2011.gada 1.janvāra līdz 2011.gada 31.decembrim.

Kopumā pašvaldībām piešķirti 316 975 lati — tikpat, cik 2010.gadā.

(Informāciju sagatavoja VARAM Sabiedrības informēšanas nodaļas vecākā referente Linda Tilta)

“Bērnu žūrija” Ķīpsalā sumina “Lasišanas maratona 2010” laureātus

No 3. līdz 6.martam starptautiskajā izstāžu centrā Ķīpsalā norisinājās grāmatu un izdevniecību izstāde “Baltijas grāmatu svētki 2011”, kas vienkopus pulcēja rakstniekus, tulkotājus, izdevējus, kultūras darbiniekus un lasītājus. Kā katru gadu, svētku apmeklētājiem tika piedāvāta bagātīga kultūras programma.

5.martā Baltijas grāmatu svētku ietvaros tika svinēti “Bērnu žūrijas” “Lielie lasišanas svētki” un apbalvoti “Lasišanas maratona 2010” laureāti. 2010.gada absolūtā “Bērnu žūrijas” favorite ir Žaka Frinsa grāmata “Skotlāņu Jāps var visu”.

Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB) sadarbībā ar Latvijas Bibliotekāru biedrību un Valsts kultūrkapitāla fondu lasīšanas veicināšanas programmu "Bērnu žūrija" valstī īsteno jau vienpadsmito gadu. 2010.gadā lasīšanas maratonā piedalījās 10 000 bērnu un 380 Latvijas bibliotēku. Lai gan vērtēšanai paredzētās grāmatas bija latviešu valodā, žūrijas darbā iesaistījās arī bērni, kuru dzimtā valoda nav latviešu valoda, apliecinot, ka Kultūras ministrijas integrācijas politika tiek īstenota praksē.

Par spīti nepietiekamajiem līdzekļiem grāmatu iegādei, "Bērnu žūrija" visu pagājušo gadu ir rūpīgi strādājusi un apbalvošanai nominējusi populārākās bērnu grāmatas. Priecē, ka katrā no 4 vecumgrupām (no 6 līdz 16 gadu vecumam) latviešu mūsdienu rakstnieki ir atzītāko vidū.

2010.gada "Bērnu žūrijas" lasīšanas ekspertu vērtējums

1.–2.klašu grupa

1.vieta. **Leduslācēns Ille**. Gerda Kārīna Nordlunda, Bols Verners, Ivars Sīlis, Mortens Dirrs ; no dāņu val. tulk. Inga Mežaraupe. [Rīga] : Zvaigzne ABC, [2009]. (931 balss)

2.vieta. **Kozlovs, Sergejs, Noršteins, Jurijs**. *Ezītis miglā*. Māksl. Frančeska Jarbusova. Rīga : Alis, 2010. (718 balss)

3.vieta. **Cielēna, Māra**. *Divas pastaigas*. Māksl. Anita Paegle. Rīga: Lietusdārzs, 2010. (409 balss)

3.–4.klašu grupa

1.vieta. **Frīnss, Žaks**. *Skolotājs Jāps var visu*. Sakārt. un tulk. Inese Paklone ; il. Edmunds Jansons. Rīga : liels un mazs, 2009. (976 balss)

2.vieta. **Geimens, Nils**. *Koralīna*. No angļu val. tulk. Normunds Pukjans ; il. Deiva Makkīna. Rīga : Zvaigzne ABC, [2009]. (854 balss)

3.vieta. **Zandere, Inese, Grauds, Mārtiņš**. *Latviešu zvēri*. Kristapa Kalna fotogr. [Rīga] : liels un mazs, 2009. (310 balss)

5.–7.klašu grupa

1.vieta. **Rungulis, Māris**. *Kaķu ģenerālis : Šarlaks no Brīvības ielas meklē Herkulesu*. Māksl. Agija Staka. [Rīga] : Zvaigzne ABC, [2009]. (538 balss)

2.vieta. **Kivirehks, Andruss**. *Sirli, Sīms un noslēpumi*. No igauņu val. tulk. Maima Grīnberga ; māksl. Ilmars Trulls. [Rīga] : liels un mazs, 2009. (351 balss)

3.vieta. **Lindgrēne, Astrīda**. *Saulespļava*. Māksl. Ilona Vīklānde ; no zviedru val. tulk. Mudīte Treimane. Rīga : Zvaigzne ABC, [2009]. (342 balss)

8.–9.klašu grupa

1.vieta. **Kolinsa, Sūzena**. *Bada spēles*. No angļu val. tulk. Ieva Elsberga. Rīga : Zvaigzne ABC, [2009]. (815 balss)

2.vieta. **Dreiže, Laura**. *Pūķa dziesma*. II. Agija Staka. Rīga : Zvaigzne ABC, [2010]. (209 balss)

3.vieta. **Stīvotera, Megija**. *Lamento : feju karalienes viltus*. No angļu val. tulk. Laura Freidenfelde. Rīga : Jumava, [2010]. (144 balss)

Savukārt LNB Atbalsta biedrība "Lielajos lasīšanas svētkos" Ķīpsalā apbalvoja grāmatzīmju dizaina konkursa "Sirsniņa prasa, lai bērniņš lasa" desmit uzvarētājus. Ar šādu moto biedrība aicināja bērnus iesūtīt savas idejas grāmatzīmju noformējumam.

Mazie lasītāji

LNB Atbalsta biedrības valdes priekšsēdētāja Undīne Būde (no kreisās) sveic grāmatzīmju konkursa "Sirsniņa prasa, lai bērniņš lasa" uzvarētāju Lauru Kairovu (4 gadi, Baldone)

Lācēns Ille sveic lasītāju konkursa aktivākos dalībniekus — Balvu pamatskolas skolnieces

Jaunā rakstniece Laura Dreize bērnu literatūrā debitējusi ar grāmatu "Pūķa dziesma"

Grāmatzīmes ar bērnu zīmējumiem tiks izmantotas labdarības projektā "Sirsniņa prasa, lai bērniņš lasa", lai aicinātu ziedot Latvijas bibliotēkām bērnu grāmatu iegādei. Konkurss kopumā tika iesūtīti 3225 darbi. Jaunākajam dalībniekiem ir tikai 3 gadi, vecākajam — 17.

Portālā "Ziedot.lv" jau šobrīd ikvienam ir iespēja ziedot projektam "Sirsniņa prasa, lai bērniņš lasa" un palīdzēt labākajām un jaunākajām grāmatām nonākt bērnu bibliotēkās. Pētījumi rāda, ka Latvijas bērnu interese par lasīšanu arvien samazinās. Ierobežotās rocības dēļ daudzas Latvijas ģimenes nevar iegādāties saviem bērniem jaunākās grāmatas. Grāmata tām kļuvusi par luksusa preci. Arī bibliotēkām naudas nepietiek, lai varētu iepirkt kvalitatīvu bērnu literatūru. 2010.gadā naudas trūkuma dēļ LNB Bērnu literatūras centra īstenotā lasīšanas veicināšanas programma "Bērnu žūrija" apturēta 183 bibliotēkās, tādējādi 7000 bērniem tikusi laupīta iespēja lasīt.

Svarīgi, lai jaunākās un labākās grāmatas nonāk līdz mazajiem lasītājiem, lai lasītsprieks neapsīkst, bet attīstās.

Paredzēts, ka šī projekta ietvaros vienai bibliotēkai tiks iegādāts pilns "Bērnu žūrijas" grāmatu komplekts, kura izmaksas ir 100 latī. Gada laikā plānots palīdzēt 120 Latvijas bibliotēkām, grāmatu iegādei nepieciešami 12 000 latī. Projekta īstenotājs ir LNB Atbalsta biedrība sadarbībā ar LNB Bērnu literatūras centru.

(Informāciju sagatavoja LNB Bērnu literatūras centra vadītāja, programmas "Bērnu žūrija" koordinatore Silvija Tretjakova un LNB Atbalsta biedrība; Ligita Ieviņas foto)

Svētku laureāti rakstnieks Māris Rungulis un māksliniece Agija Staka

Bibliotēkas plāno iesaistīties jauno uzņēmēju informēšanā

Bauskas Centrālajā bibliotēkā **16.martā** pulcējās novadu bibliotēku darbinieki, lai piedalītos Jauno uzņēmēju centra (JUC) organizētajā seminārā. Centra darbības mērķis ir sniegt konsultācijas cilvēkiem, kuri vēlas uzsākt uzņēmējdarbību.

JUC biroja vadītāja **Renāte Meija** pastāstīja, ka biroja aktivitātes ir vērstas uz to, lai stimulētu jaunu uzņēmumu veidošanos, atbalstītu uzņēmējdarbību un radītu jaunas darbavietas.

Centrā ikvienam topošajam un jaunajam uzņēmējam piedāvā ievadseminārus un kvalificētas bezmaksas konsultācijas par jebkuru jautājumu, kas saistīts ar uzņēmējdarbību. JUC konsultants **Jānis Straumēns** klātesošos iepazīstināja ar jautājumiem, kas saistīti ar uzņēmējdarbības uzsākšanu: uzņēmējdarbības uzsākšanas stratēģija, iespējamie riski un to novērtēšana, lai-

ka plānošana, uzņēmējdarbības plāna izstrāde, tirgus izpēte u.c. JUC aicināja bibliotēkas kļūt par sadarbības partneriem informācijas sniegšanā par centra pakalpojumiem.

Semināram sekoja diskusija, kuras laikā bibliotekāri izteica gatavību apzināt mērķauditoriju un organizēt ievadseminārus jaunajiem uzņēmējiem novadu bibliotēkās.

JUC savu darbību sāka tikai 2010.gada oktobrī, bet jau ir atzinīgi novērtēts uzņēmēju vidū. Centram izveidota tīmekļa vietne <http://www.jaunaisuznemejs.lv>. Topošie un jaunie uzņēmēji aicināti izmantot centra sniegtos bezmaksas pakalpojumus, kas iedvesmos un palīdzēs īstenot sapni par savu uzņēmējdarbību.

(Informāciju sagatavoja Bauskas Centrālās bibliotēkas interneta lasītavas vadītāja Ērika Pelcere)

Uzsāk īstenot trīs inovatīvus projektus 12 pašvaldību publiskajās bibliotēkās

Valsts aģentūras "Kultūras informācijas sistēmas" (v/a KIS) īstenotā pašvaldību publisko bibliotēku attīstības projekta "Trešais tēva dēls" ietvaros saņemts grants trīs inovatīvu projektu īstenošanai 12 Latvijas pašvaldību publiskajās bibliotēkās.

Grantu, kura kopējā summa ir 30 000 ASV dolāru jeb 10 000 ASV dolāru vienam projektam, piešķīris Bila un Melindas Geitsu fonds (BMGF) sadarbībā ar EIFL — starptautisku bezpeļņas organizāciju, kuras darbības mērķis ir veicināt bibliotēku attīstību pasaulē.

Projektus izstrādājuši un laika periodā līdz 2011. gada decembrim īstēnos 12 bibliotekāri, kuriem rudenī bija iespēja piedalīties BMGF un Mortensonu centra (Illinoisa, ASV) kopīgi rīkotajā apmācību un pieredzes apmaiņas programmā Amerikas Savienotajās Valstīs. Projektu sagatavošana tika uzsākta apmācību programmas laikā ASV, bet līdz galam tie tika izstrādāti un iesniegti EIFL jau pēc atgriešanās Latvijā.

Projektu "Bibliotēka nāk pie lietotāja" iecerējušas īstenot Ogres Centrālās bibliotēkas galvenā bibliogrāfe, pieaugušo lasītavas vadītāja **Galina Sabļina**, Pededzes pagasta bibliotēkas vadītāja **Antoņina Girs**, Klintaines pagasta bibliotēkas vadītāja **Alīta Kluša** un Alūksnes pilsētas bibliotēkas direktore **Iveta Ozoliņa**.

Projektu "Photovoice stiprina ģimeni un aktivizē sabiedrību" īstēnos Brocēnu pašvaldības bibliotēkas vadītāja **Valda Ozoliņa**, Viesatu pagasta bibliotēkas vadītāja **Sandra Šteina**, Jērcēnu pagasta bibliotēkas vadītāja **Ilvija Ķimse** un Staiceles pilsētas bibliotēkas vadītāja **Anita Strokša**.

Projektu "3i — ieraugi, iekadrē, ievieto" savās bibliotēkās ielānojuši Pūres pagasta bibliotēkas vadītāja **Valda Dzelzkalēja**, Ugāles bibliotēkas vadītāja **Inese Rumpa**, Ezernieku pagasta tautas bibliotēkas vadītāja **Lidija Igaune** un Kursiņu pagasta bibliotēkas vadītājs **Mārtiņš Lagzdons**.

(Informāciju sagatavoja v/a KIS sabiedrisko attiecību vadītāja Sandra Vigante)

Sociālā projekta "Pieslēdzies, Latvija!" ietvaros datorprasmes māca pensionāriem

SIA "Lattelecom" sociālā projekta "Pieslēdzies, Latvija!" ietvaros 2011.gadā notiks vērienīga senioru apmācība darbam ar datoru. Izmantojot SIA "Baltijas datoru akadēmija" mobilo datoru klasi un profesionālus pasniedzējus, pensionāriem tiks sniegtas pirmās teorētiskās un arī praktiskās iemaņas darbam ar datoru un internetu. Projektam noslēdzoties, "Lattelecom" starp visiem pensionāriem, kas projekta gaitā būs apguvuši datorprasmes, izlozēs 15 portatīvos datorus. Vēl 26 datorus "Lattelecom" dāvinās bibliotēkām, lai bibliotekāri varētu organizēt mājas apmācības tiem pensionāriem, kuriem ir kustību ierobežojumi.

Pētījumu kompānijas "GFK" dati liecina, ka Latvijā vairāk nekā 73% pensijas vecuma cilvēku datoru un internetu līdz šim nav lietojuši.

Jau uz pirmajām datorapmācībām Olainē, Balvos, Lubānā, Ķegumā un Krāslavā kopumā bija pieteikušies vairāk nekā 120 pensionāru. Šāda aktivitāte pierāda, ka pensionāri ir ieinteresēti un gatavi paplašināt savas zināšanas, lai ikdienā izmantotu mūsdienu tehnoloģijas un to sniegtās priekšrocības. Apmācības sadarbībā ar pensionāru biedrībām turpināsies līdz pat rudenim.

Latvijas Pensionāru federācijas priekšsēdētāja **Aina Verze** augstu novērtējusi gadus vecākiem cilvēkiem sniegto iespēju iepazīt plašās interneta lietošanas iespējas. A.Verze uzsver, ka prasme izmantot datoru un internetu palīdzēs senioriem iegūt jaunāko informāciju. Šobrīd seniori informāciju saņem tikai no televīzijas, jo ne visi var atļauties pasūtīt laikrakstus. Internets sniegs plašu pieeju informācijai, tostarp izmaiņām normatīvajos aktos. Viņa stāsta, ka tie pensionāri, kas jau apguvuši datorzināšanas, lielākoties internetu izmanto jaunāko ziņu lasīšanai un e-pasta sūtīšanai, kā arī ir aktīvi rakstu komentētāji.

Savukārt sabiedriskā labuma organizācijas "Otrās mājas" vadītāja **Lilija Paegle** vērs uzmanību uz to, ka, iemācoties strādāt ar datoru, pensionāri kļūst aktīvāki un dzīvespriecīgāki. Viņiem aug pašapziņa un pārliecība par saviem spēkiem. L.Paegle norāda, ka interneta izmantošana turklāt ļauj ietaupīt naudu, kas daudziem pensionāriem ir ļoti svarīgi. Viņa atklāj, ka pēc datorprasmju iegūšanas pensionāri jaunāko tehnoloģiju priekšrocības aktīvi izmanto arī bibliotēkās.

Turpināt pilnveidot savas datorprasmes, kā arī bez maksas izmantot datoru un internetu pensionāri varēs vairāk nekā 800 Latvijas bibliotēkās, kuru personāls ir apmācīts sniegt informāciju un konsultācijas darbam ar datoru. Savu prasmju attīstīšanai pensionāri varēs izmantot arī "Lattelecom" radīto bezmaksas virtuālo datorskolu "Mācies pats!" (<http://www.piesledzieslatvija.lv/maciespats/>), kuru līdz šim izmantojuši jau vairāk nekā 16 000 iedzīvotāju. Virtuālā datorskola "Mācies pats!" ir ērti izmantojama ikvienam, kurš vēlas iemācīties lietot datoru, e-pastu un meklēt informāciju interne-

tā. Apmācības noslēdzot un nokārtojot testu, katrs pats var pārliecināties par savu datorprasmju līmeni.

Projekta "Pieslēdzies, Latvija!" mērķis ir veicināt datorprasmju apgūšanu un interneta pieejamību, parādot plašākai sabiedrībai ieguvumus no mūsdienu tehnoloģiju izmantošanas ikdienas dzīvē. Vairāk informācijas projekta tīmekļa vietnē www.piesledzieslatvija.lv.

(Informāciju sagatavoja SIA "Lattelecom" sabiedrisko attiecību projektu vadītāja Līga Bite; Avis Vincevs, Latvijas Avīze, Nr.59, 2011, 25.marts, 12.lpp.)

Gūtenberga galaktika Katalogizācijas ēras gals vai jauns sākums?

23.marta Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Bibliotēkzinātnes un grāmatniecības vēstures diskusijkluba "Gūtenberga galaktika" sanāksme bija veltīta katalogizācijas jautājumiem.

Katalogs ir ceļvedis visās bibliotēkās: nav un nevar būt bibliotēkas bez kataloga. Tas bijis aktuāls gan senās Aleksandrijas bibliotēkas ziedu laikos, gan Melvila Djūija radīto standartkartīšu revolucionārajā ērā, gan modernajā elektroniskajā pasaulē.

Likās, ka miljoniem kartīšu pārvešana uz elektronisko vidi atrisinās visas problēmas: būs mazāk darba, visus resursus aprakstīs vienu reizi viena vienīga institūcija — nacionālo bibliotēku struktūra. Tā vadīsies pēc stingriem standartiem, līdz ar to katalogos nebūs ne kļūdu, ne noviržu, tie būs pieejami publiskā vidē 24x7 režīmā.

Bibliotēkzinātnē parādījušies viedokļi, ka katalogizācijas ērai pienācis gals. Pareizāk — tas ir jauns sākums, kurā vēl ne viss ir gluži skaidrs. Kā virzīsies metadatu plūsmas, kā tās saturiski un tehnoloģiski administrēs, kam dati piederēs, kāda būs starptautiskās kompānijas "ExLibris" jaunā filozofija pēc "Aleph500" apvienošanas ar "Voyager"? Vai tiešām, ka sistēmai "Aleph" būs vēl tikai viena uzlabotā versija un, par tālāku attīstību domājot, nāksies izvēlēties jaunu (jaunus) produktus? Uz šiem un citiem jautājumiem atbildēja valsts aģentūras "Kultūras informācijas sistēmas" (v/a KIS) pārstāvis **Imants Pujāts**.

I.Pujāts ziņoja, ka "Aleph" tik tiešām būs vēl tikai viena versija un tad 15 gadus ilgs tehniskais atbalsts pēdējai versijai. Latvijai atkal nāksies izšķirties par jaunu sistēmu un meklēt naudu pirmajai jeb pamata iemaksai, kas varētu būt visai iespaidīga. Ap 24.maiju "ExLibris" pārstāvji būšot Rīgā un demonstrēsot savu piedāvājumu.

I.Pujātam tika jautāts arī par to, kāpēc "Google" joprojām nemeklē informāciju "Aleph500" katalogā, tādējādi neatspoguļojot valsts zinātnisko bibliotēku datus? Vai tas ir nepieciešams? I.Pujāts atzina, ka "Aleph" sistēmā esot nepieciešamie publicēšanas rīki, esot arī neliela testa datubāze, taču tās ieraksti atspoguļotos tikai simtajā vai vēl tālākā rezultātu lapā. Arī SIA "Tieto Latvia" IT projektu vadītājs **Rems Grinšteins** piekrita I.Pujātam — par "Google" algoritmu esot sarakstīts milzum daudz literatūras, taču tā darbības mehānisms tik un tā neesot līdz galam skaidrs. Iespējams, šis algoritms "speciāli izvirās" no zinātnisko bibliotēku katalogiem, jo tā gal-

venais uzdevums esot meklēt mājaslapas. Secinājums: nav vērts ieguldīt milzu resursus, lai katalogu datus padarītu meklējamus "Google", jo tas negarantē rezultātu. Vispareizāk būtu vienkāršot katalogu struktūru un papildināt katalogus ar lasītāju pieprasīto informāciju (satura rādītājs, saites uz e-resursiem). I.Pujāts atzina, ka universitātes varētu piedāvāt studentiem tā saucamo "X pakalpojumu" (X-Service) — vidi, kas nodrošina ērtu un vienkāršu nozaru informācijas meklēšanu visās datubāzēs vienlaicīgi, neatverot katra kataloga un/vai datubāzes saskarni atsevišķi. Lietuvas studentiem šāds pakalpojums jau tiek piedāvāts vairākus gadus. Pēc I.Pujāta teiktā, "X-Service" patlaban esot eksperimentāli ieviests Rīgas Tehniskās universitātes bibliotēkā, bet drīz būšot arī citās Latvijas akadēmiskajās bibliotēkās. "X-Service" ieviešanas nepieciešamību LNB viņš apšaubīja, jo šis serviss esot paredzēts studentiem un mācībspēkiem specifiskas informācijas meklēšanai.

Bibliotēku nozares vadošie speciālisti, strādājot pie jaunas bibliotēku attīstības koncepcijas VVBIS 2.0, izvirza centralizētu katalogizācijas modeli, orientēšanos uz vienotu publisko un skolu bibliotēku katalogu un vienotu zinātnisko bibliotēku katalogu. Abu katalogu dati varētu glabāties LNB jaunās ēkas datu centrā. Vēl tālākā nākotnē optimāli būtu viens katalogs valstī. Ņemot vērā murdoņu, kas izcēlās šī jautājuma apspriešanas laikā, optimālais Latvijas bibliotēku kopkataloga modelis ir lielākais sāpju bērns. I.Pujāts pauda viedokli, ka skaidram redzējumam šajā jautājumā "jānāk" no bibliotekāru sabiedrības kā pasūtītāja, nevis v/a KIS, kas ir tikai izpildītājs. Arī R.Grinšteins piekrita, ka kopkataloga koncepcija jāsniedz bibliotēkām, ne "Tieto Latvia". Viņa personīgais viedoklis — vajadzētu vienu centrālo ieraksta veidotājinstitūciju, kas nodrošinātu arī redaktūru, bet pārējās institūcijas (bibliotēkas) pievienotu papildinformāciju. Jautājums palika atklāts: kāda tad būs kopkataloga nākotne?

(Informāciju sagatavoja LNB Bibliotēku attīstības institūta direktore Anna Mauliņa un Bibliotēku pētniecības un informācijas nodaļas vadītāja Jana Dreimane)

LNB Atbalsta biedrības biedru 2011. gada kopsapulce

24.martā Rīgas domes sēžu zālē notika Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrības (LNB AB) biedru 2011.gada kopsapulce. Kā ikkatru gadu, tika izvērtēts paveiktais un apspriests iecerētais.

Kultūras ministre **Sarmīte Ēlerte** savā uzrunā akcentēja atbildības jēdzienu. Tā kā LNB celtniecība lielā mērā gulstas uz nodokļu maksātāju pleciem, visi projekta īstenošanā iesaistītie ir atbildīgi par to, lai šī bibliotēka būtu vajadzīga ikvienam Latvijas iedzīvotājam. Mēs vairs necīnāmies par to, ka bibliotēku vajag celt, par bibliotēku kā ideju, simbolu utt., bet gan par to, kā mēs šo bibliotēku lietosim. LNB AB par to jārūpējas īpaši — jāpārliecina sabiedrība, ka nauda tiek tērēta pareizi, un jāpanāk, lai bibliotēkas atvēršana būtu svētki visiem.

Kultūras ministrijas LNB projekta īstenošanas nodaļas vadītājs **Indriķis Buliis** prezentēja atskatu uz

LNB projekta īstenošanu iepriekšējos gados un ieskicēja paveicamos darbus tuvākajā nākotnē. Nozīmīgākais 2010.gada veikums ir ēkas dzelzsbetona karkasa pabeigšana. 2010.gada 5.augustā tika izdots Ministru kabineta rīkojums Nr.761 "Par Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekta turpmākās īstenošanas koncepciju", kas noteica, ka LNB ēka jāpabeidz 2012.gada novembrī. Šī iemesla dēļ vislielākās LNB projekta īstenošanas izmaksas paredzamas tieši 2012.gadā — 44,07 miljoni latu. 2010.gadā LNB projekta īstenošanai iztērēti 26,75 miljoni latu, savukārt 2011.gada darbiem atvēlēti 30,84 miljoni latu. Projekta pilnīgai pabeigšanai 2013.gadā piešķirti 16,35 miljoni latu. Kā zināms, LNB projekta kopējās izmaksas ir 172,51 miljons latu.

2011.gada lielākais notikums ir "Spāru svētki". Tā kā līdz aprīļa beigām tika pilnībā pabeigtas LNB ēkas karkasa konstrukcijas, LNB "Spāru svētki" notika jau 3.maijā. Septembrī tiks pabeigti fasādes un jumta hidroizolācijas darbi, bet novembrī ēka tiks pieslēgta ārējiem siltumtīkliem.

Vērtējot LNB projekta īstenošanas izmaksas, ir svarīgi ņemt vērā visus trīs projekta komponentus — ēku, infrastruktūras objektus un mēbeles un aprīkojumu. Tā kā šogad paredzams daudz iepirkumu abiem pēdējiem komponentiem, finanšu sadalījums varētu nedaudz mainīties.

Gan LNB AB biedri, gan projekta īstenošanai piesardzīgi vērtē iecerī uz LNB ēkas jumta uzstādīt saules kolektorus. Šo iespēju dod labvēlīgs ēkas novietojums pret dienvidiem un atbilstošs jumta slīpuma leņķis. Aprēķinātā saules paneļu platība ir 952 m² un tie sniegtu vairākus būtiskus ieguvumus — papildus vides saudzēšanas un ekonomiskajiem ieguvumiem paredzami arī tādi ieguvumi kā atjaunojamo resursu enerģijas popularizēšana un pozitīva LNB publiskā tēla veidošana. Taču, tā kā saules kolektoru atmaksāšanās provizorisks laiks ir 41 gads, galīgais lēmums tiks pieņemts pēc ekspertu vērtējuma.

Vairāk informācijas par LNB projekta īstenošanu sk. I.Buiļa prezentācijā LNB AB timekļa vietnē www.gaisma.lv <http://www.gaisma.lv/lat/news/hotnews/index.php?41201> (<http://www.gaisma.lv/lat/lnb-project/documents/>).

Nacionālās Būvkompaniju apvienības (NBA) padomes priekšsēdētājs **Māris Saukāns** solīja, ka būvnieki savus darbus izpildīs un nekas kavēts netiks. Lai varētu efektīvi turpināt iekšdarbus, jumts tiks pabeigts jau šogad. Viņš uzsvēra, ka interese par LNB jauno ēku neatslābst ne mirkli, turklāt to apmeklē ne tikai vienkārši ziņkārīgie, bet arī ļoti daudz interesentu, kas vēlas apskatīt ēkas tapšanu no profesionālā skatpunkta, piemēram, profesionāli tehnisko skolu audzēkņi. Tā kā ir daudz nezināmā infrastruktūras jomā, NBA plāno piedāvāt alternatīvu infrastruktūras izveides plānu, kas salīdzinājumā ar pašreizējo infrastruktūras plānu piedāvās krietni efektīvāku resursu izmantošanu. Par saules kolektoru izmantošanu M.Saukāns izteicās ļoti atzinīgi, jo, ja arī tie ar laiku nolietojas, maināmi ir tikai paneļi, nevis visa inženiertehniskā struktūra.

LNB direktors **Andris Vilks** atzina, ka pēdējo gadu krīze projekta īstenošanu skārusi ļoti smagi. Bibliotēkas finansējums dramatiski samazināts visās jomās, sākot ar ekspluatācijas izmaksām un beidzot ar darbinieku atalgojumu. Salīdzinot ar 2008.gadu, LNB finansējums 2009.gadā tika samazināts par 1 577 120 latiem jeb 32,47% tās budžeta. 2010.gada samazinājums salīdzinājumā ar 2008.gadu sasniedza jau 2 799 021 latu jeb vairāk nekā pusi — 57,64% — no LNB budžeta. Sakarā ar minimālās algas palielinājumu 2011.gadā LNB budžets salīdzinājumā ar 2008.gadu sarucis tikai par nieka 55,84% jeb 2 711 895 latiem. Līdz ar to kopš 2008.gada kopējā LNB nesaņemtā summa ir 7 088 036 lati. Salīdzinot ar 2008.gadu, LNB darbinieku algas sarukušas par 59%. Šis milzīgais algu samazinājums provocē zināmu risku — ar esošo finansējumu nav iespējams nodrošināt pilnvērtīgu paaudžu nomaiņu un jaunu profesionāļu piesaisti.

Samazinātā atalgojuma dēļ sarucis arī bibliotēkas darbinieku darba stundu skaits un bibliotēkas atvērto stundu skaits lasītājiem. Taču, lai gan kopš 2009.gada 1.oktobra LNB pirmdienās lasītājiem ir slēgta, kopumā bibliotēkas sniegtie pakalpojumi samazinājušies tikai par 10%. Tā kā jaunajā ēkā nebūs iespējams strādāt 40 stundas nedēļā, vēlākais 2012.gadā atjaunojama pilna slodze visiem LNB darbiniekiem.

LNB darbu tuvākajā desmitgadē var iedalīt 3 posmos: 1) darbs līdz pārbraukšanai uz jauno ēku (2011.–2012.gads); 2) pārbraukšanas process (2012.–2013.gads) un 3) darbības uzsākšana jaunajā ēkā (2013.–2016.gads). Jaunās ēkas inaugurācija paredzēta 2012.gadā, bibliotēkas atklāšana — 2013.gadā. Aptuveni vienā laikā ar jaunās ēkas atklāšanu — 2013.gada septembrī — iecerēta Latvijas Grāmatniecības muzeja inaugurācija. Šie abi notikumi varētu būt iemesls, lai Rīga 2014.gadā kļūtu par centrālo vietu Eiropas kultūras galvaspilsētas norisēs.

Tā kā iecerēts bibliotēkas darbu nepārtraukt nevienu mirkli, izņemot, ja krājums ir ceļā no vienas ēkas uz otru, nepieciešams izstrādāt detalizētu krājuma pārvešanas loģistikas plānu. Tāpat vajadzīgs jaunās LNB ēkas mārketinga plāns, proti, idejas kā LNB varētu ģenerēt līdzekļus no jaunajiem infrastruktūras pakalpojumiem (konferenču centrs, izstāžu komplekss, mācību centrs, bibliotēkas veikals, autostāvvietas, sabiedriskā ēdināšana u.c.). Par paraugu kārtējo reizi noder Igaunija — zināms, ka Igaunijas Nacionālās bibliotēkas ieņēmumi tikai no infrastruktūras objektiem vien ir 450 000 latu gadā.

Pēc darba uzsākšanas jaunajā ēkā īpaša nozīme vērtāma krājuma papildināšanai. Galvenais mērķis ir izveidot kvalitatīvu un aktuālu nozaru kolekciju, kuras kodols būtu 350 000 vienību brīvpieejas zonā. Vislielākais šķērslis šī mērķa sasniegšanai ir samazinātais finansējums: 2010.gadā krājuma papildināšanai LNB rīcībā bija vien 50 000 latu (salīdzinājumam 2008.gadā tie bija 170 000 latu), kaut ir aprēķināts, ka pēc 2001.gada 25.septembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.415 "Bibliotēku darbībai nepieciešamā finansējuma normatīvi" LNB krājuma papildināšanai katru gadu pienāktos 335 000 latu.

LNB AB Valdes priekšsēdētāja **Undīne Būde** un LNB AB direktore **Olīta Pričina-Voitika** ziņoja par

LNB AB darbību 2010.gadā. Daudz svarīgu aktivitāšu noritējis LNB būvlaukumā: tur notikusi gan UNESCO ekspertu tikšanās, kuras laikā ar LNB projektu iepazinās un savu vērtējumu sniedza 9 ārzemju eksperti bibliotēku, arhīvu un kultūras nozarē, gan 25 ārvalstu vēstnieku ekskursija, kuras laikā LNB AB aicināja šīs valstis un to uzņēmējus atbalstīt LNB iekārtošanu.

Viena no redzamākajām LNB AB darbībām ir tās daudzie projekti. Blakus projektiem, kas turpinās no iepriekšējiem gadiem, piemēram, ziedojumu projektam "Atbalsts LNB krājumam", 2010.gadā LNB AB īstenojusi vairākus jaunus projektus. Viens no šādiem vēl nebijušiem projektiem ir projekts "Bērnu grāmatas Latvijas bibliotēkām". Projekts organizēts lasīšanas veicināšanas programmas "Bērnu žūrija" atbalstam un tā rezultātā 20 Latvijas bibliotēkas saņēmušas 24 jaunāko un labāko bērnu grāmatu kolekciju. Otrs uzsāktais LNB AB projekts ir akcija "Dāveni abonementu bibliotēkai!". Šīs akcijas rezultātā Latvijas bibliotēkām uzdāvināti 53 laikrakstu un žurnālu abonementi. Taču vissirsnīgākais pagājušā gada LNB AB projekts laikam ir labdarības projekts "Sirsniņa prasa, lai bērniņš lasa". Arī šis projekts organizēts lasīšanas veicināšanas programmas "Bērnu žūrija" atbalstam. Projekta ietvaros tika rīkots bērnu zīmējumu konkurss ar tādu pašu nosaukumu. Bērnu atsauce bija apbrīnojama — konkursa organizatori saņēma 3225 zīmējumus un bija ļoti grūti izvēlēties 10 labākos, kuri rotās iespiestās projekta grāmatzīmes.

LNB AB 2010.gada kopējie ieņēmumi bija 99 225 lati, no tiem 18 668 lati ziedojumi un dāvinājumi. Savukārt kopējie izdevumi 2010.gadā bija 81 251 lats. Salīdzinājumam 2009.gadā LNB AB kopējie ieņēmumi bija 105 468 lati (no tiem 29 012 lati saņemtie ziedojumi un dāvinājumi); 2009.gada kopējie izdevumi bijuši 87 968 lati.

(Informāciju sagatavoja LNB Bibliotēku attīstības institūta Bibliotēku pētniecības un informācijas nodaļas galvenā bibliotekāre Māra Jēkabsons)

LATABA biedru kopsapulcē ievēl jaunu valdi un lemj par statūtu grozījumiem

25.martā Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas (JVLMA) Ērgļu zālē notika Latvijas Akadēmisko bibliotēku asociācijas (LATABA) gadskārtējā biedru kopsapulce.

Kopsapulci atklāja līdzšinējā LATABA valdes priekšsēdētāja, JVLMA bibliotēkas vadītāja **Ineta Kivle**. Sekoja JVLMA rektora, profesora **Arta Sīmaņa** uzruna. Rektors sveica kopsapulces dalībniekus un izteica prieku, ka akadēmisko bibliotēku pārstāvji pulcējušies JVLMA tieši šobrīd, jo akadēmija ir uz lielu pārmaiņu sliekšņa. Tuvākajā laikā Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) atbalstītā projekta "JVLMA telpu, bibliotēkas un aprikojuma modernizēšana studiju programmu kvalitātes uzlabošanai un studiju pieejamības nodrošināšana personām ar funkcionāliem traucējumiem" ietvaros tiks uzsākta tās pārbūve un modernizācija: ārējās fasādes un vestibila renovācija, inženiertehnisko tīklu izbūve un rekonstrukcija, 3.stāva (bēniņu) izbūve jaunu mācību telpu izveidei, modernas mūzikas studij-

jas izveide un aprīkošana ar jaunākajām tehnoloģijām, mūzikas instrumentu un mācību telpu aprikojuma iegāde, kā arī bibliotēkas un fonotēkas modernizācija.

Savukārt noslēguma fāzē ir 2009.gada 1.jūnijā uzsāktais Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta līdzfinansētais projekts "JVLMA e-studiju vides izveidošana studiju procesa modernizēšanai", kura ietvaros izveidota e-studiju vide, apmācīti e-studiju kursu lektori, izstrādātas 16 e-studiju programmas, kas būs pieejamas internetā. Rektors piebilda, ka šī projekta īstenošana lielā mērā atvieglos JVLMA bibliotēkas darbu, jo liela daļa mācību materiālu, ieskaitot mūzikas uzskates materiālus (skaņdarbus un to fragmentus), būs pieejami tīmeklī.

Akadēmijas attīstībā ieguldīti ievērojami līdzekļi — abu projektu kopējās izmaksas sasniedz teju 1,5 miljonus latu.

Uzrunas noslēgumā profesors A.Sīmanis uzsvēra ikvienas augstskolas studiju kvalitātes ciešo saistību ar bibliotēkas darba kvalitāti un atzinīgi novērtēja JVLMA bibliotēkas darbu.

I.Kivle sniedza pārskatu par LATABA darbību pārskata periodā no 2010.gada 26.marta līdz 2011.gada 25.martam. Valdes darbības laikā notikušas 10 sēdes, kurās apspriesti dažādi profesionāli jautājumi: LATABA komisiju darbs, sadarbība ar Latvijas Rektoru padomi (LRP), augstskolu bibliotēku akreditācija, bibliotēku darbinieku pieredzes apmaiņas iespējas citās valstīs u.c. Sadarbībā ar Latvijas Bibliotēku padomi ieguldīts darbs "Bibliotēku attīstības pamatnostādņu 2011.–2015.gadam" izstrādē. Organizēti 4 pasākumi: 2010.gada 10.decembrī Latvijas Universitātes Mazajā aula notika LATABA gadskārtējā konference "LATABA šodien un rīt — pārmaiņas un iespējas", 2011.gada 22.februārī JVLMA Senāta zālē notika LATABA bibliotēku direktoru sanāksme par aktualitātēm LATABA bibliotēkās un sadarbību ar LRP. 2011.gada 10.martā LATABA organizēja pieredzes apmaiņas braucienu uz Tallinas Tehniskās universitātes bibliotēku.

Tā kā bibliotēku darba procesi pārauguši tās organizācijas formas, kas bija nepieciešamas tad, kad tika izveidotas LATABA komisijas, I.Kivle izteica priekšlikumu turpmāk LATABA darbu organizēt tikai divās komisijās: Profesionālās izglītības komisijā un Tehnoloģiju komisijā. Ņemot vērā to, ka viens gads ir pārāk ierobežots laika sprīdis, lai sasniegtu izvirzītos mērķus, I.Kivle ierosināja izmaiņas LATABA statūtos, nosakot, ka turpmāk valdes pilnvaru termiņš ir 24, nevis 12 kalendāra mēneši. Šīs izmaiņas statūtos arī vienbalsīgi tika apstiprinātas.

Kopsapulces dalībnieki tika informēti, ka Rīgas Stradiņa universitātes bibliotēkas direktores vietniece Margarita Želve deleģēta kā LATABA pārstāve Eksaminācijas centra izveides darba grupā jaunizveidotajā izglītības apvienībā "I Fortum". Galvenie šīs darba grupas uzdevumi būs bibliotēku nozares 3.kvalifikācijas līmeņa profesijas standarta "Bibliotekārs" izstrāde un Eksamenācijas centra izveide un akreditācija.

Pēc revidentes Daces Cīrules ziņojuma un tāmes apstiprināšanas notika jaunās valdes vēlēšanas. Sa-

Konferences dalībnieki

JVLMA bibliotēkas vadītāja Ineta Kivle

"SAGE Publications" pārstāve Anna Leča

Valsts aģentūras "Kultūras informācijas sistēmas" projekta "Elektroniskās publikācijas Latvijas bibliotēkām" administratore Agrita Sagalajeva

skaņā ar LATABA statūtiem, par valdes priekšsēdētāju kļuva iepriekšējās valdes priekšsēdētājas vietniece, Rīgas Tehniskās universitātes Zinātniskās bibliotēkas direktoras vietniece Sarmīte Krauze. Valdē tika ievēlēti: Eva Albrehta (Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības augstskolas bibliotēka), Evija Vjaterē (Latvijas Nacionālā bibliotēka), Evita Stankeviča (Rīgas Ekonomikas

augstskolas bibliotēka), Ivonna Lukumiete (Latvijas Lauksaimniecības universitātes Fundamentālā bibliotēka), Līgita Gjortlere (Rīgas Juridiskās augstskolas bibliotēka), Una Lukjanova (Rīgas Tehniskās universitātes Rīgas Biznesa skolas bibliotēka).

Kopsapulces turpinājumā ar projekta "Elektroniskās publikācijas Latvijas bibliotēkām" ietvaros piedāvātajām datubāzēm, plānotajiem datubāzu apmācību grafikiem un citām aktualitātēm iepazīstināja valsts aģentūras "Kultūras informācijas sistēmas" pārstāve, šī projekta administratore **Agrita Sagalajeva**. 2011.gadā Latvijas bibliotēkās kopumā tiek abonētas 19 datubāzes, 3 no tām ir jaunas: *Oxford University Press, Taylor & Francis Group, Wiley-Blackwell Journals*. Piedāvāti arī vairāku datubāzu (*EBSCO Criminal Justice, EBSCO World Politics Review, Library PressDisplay, Elsevier Referex eBooks, Routledge Visual Art* u.c.) izmēģinājumi. Projekta ietvaros norit arī datubāzu lietotāju apmācības.

Ar vienu no pasaulē vadošajiem akadēmisko un profesionālo publikāciju izdevējiem "SAGE" un tā radīto datubāzu platformu iepazīstināja "SAGE Publica-

tions" (<http://www.uk.sagepub.com>) pārstāve **Anna Leča** (Anna Lech). Latvijas bibliotēkām "SAGE" piedāvāja SAGE Research Methods Online (SRMO) datubāzes bezmaksas izmēģinājumu.

Konferences fotogalerija aplūkojama portālā "Failiem.lv" (<http://www.failiem.lv/list.php?i=xaalfp>).

(Informāciju sagatavoja LNB Bibliotēku attīstības institūta Bibliotēku pētniecības un informācijas nodaļas galvenā bibliotekāre Marlēna Krasovska; Andra Melbārža foto)

Gatavojas plaša mēroga dokumentu digitalizācijai Latvijas Nacionālajā arhīvā

Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) līdzfinansētā projekta "Vienotās valsts arhīvu informācijas sistēmas izstrādes un ieviešanas 2.kārta" ietvaros izstrādātas "Vadlīnijas dokumentu digitalizācijai valsts arhīvos" un iepirkta specializēta digitalizācijas tehnika. Projektu īsteno valsts aģentūra "Kultūras informācijas sistēmas" (v/a KIS) sadarbībā ar Latvijas Nacionālo arhīvu (LNA).

Vadlīnijās raksturota situācija dokumentu digitalizācijas jomā valsts arhīvos un sniegti vispārīgi ieteikumi digitalizācijas procesa plānošanā, organizēšanā un izpildē Nacionālā dokumentārā mantojuma pieejamībai un saglabāšanai.

LNA direktore **Māra Sprūdža**: "Pamatojoties uz šīm vadlīnijām, tiks izstrādāti un LNA struktūrvienībās ieviesti vienoti iekšējās kārtības noteikumi dokumentu digitalizācijas nodrošināšanai, kas uzlabos dokumentu preventīvo saglabāšanu, dokumentu aprites procesu arhīvā un paātrinās klientu pieprasījumu izpildi. Bez tam vadlīnijās kā metodisku līdzekli izmantosim digitalizācijas plānošanai, digitalizācijas projektu pārvaldībai un tematisko datubāzu plānošanai."

Viens no priekšnoteikumiem Nacionālā dokumentārā mantojuma pieejamības palielināšanā ir dokumentu aprakstu pieejamība tiešsaistē ar šiem aprakstiem piesaistītām digitālām dokumentu kopijām. Lai nodrošinātu mūsdienu prasībām atbilstošu digitālo kopiju sagatavošanu, projekta "Vienotās valsts arhīvu informācijas sistēmas izstrādes un ieviešanas 2.kārta" ietvaros tika iepirkta digitalizācijas tehnika: A4 un A3 formāta skeneri, A2 formāta pelēkās skalas grāmatu skenēšanas komplekti, A1 formāta krāsu skalas grāmatu skenēšanas komplekts, ultraskaņas filmu līmēšanas iekārta, mikrofilmu lasītāja un skenera aparātūras komplekti, audio un audiovizuālo materiālu digitalizācijas tehnika.

Diemžēl vienotās valsts arhīvu informācijas sistēmas ieviešana ir krietni ievilkusies — projekts uzsākts jau 2005.gadā. V/a KIS direktors **Armands Magone**: "Vienotās valsts arhīvu informācijas sistēmas ieviešana sakrita reizē ar LNA reorganizāciju, un tas nozīmē, ka vienlaikus bija jāīsteno divi milzīgi projekti. Ar esošo kapacitāti tas nav iespējams, tāpēc arī projekta īstenošana kavējas."

Nedienas skārušas arī projekta 1.kārtā tapušo arhīvu informācijas sistēmu (izstrādātājs — a/s "RIX Technolo-

gies"). Par spīti tam, ka projekta ieviešanas ilgums ticis pagarināts līdz 34 mēnešiem, kā arī bijis nepieciešams vēl papildu finansējums, kopējās projekta izmaksas palielinot līdz 1 514 836,20 latiem, auditorkompānija "Ernst&Young" sistēmā konstatējusi nepilnības, kuras gan esot iespējams labot.

(Sandra Vīgante, Preses relize, LETA, 18.03.2011.;

Kristaps Kārklīšs, Neatkarīgā Rīta Avīze, Latvijai, Nr.51, 2011, 14.marts, 10.lpp.)

Pirmo gadu Boloņas bērnu grāmatu gadatirgū arī Latvijas stends

No 28. līdz 31.martam Itālijas pilsētā Boloņā norisinājās gadskārtējais bērnu grāmatu gadatirgus, kurā pirmo reizi piedalījās arī Latvijas pārstāvji: Latvijas Literatūras centrs, Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Bērnu literatūras centrs, Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padome, izdevniecības "liels un mazs", "Jumava", "Zvaigzne ABC" un "Lietusdārzs", kā arī latviešu bērnu grāmatu autori un mākslinieki: Ūna Laukmane, Indra Sproģe, Juris Petraškevičs un Reinis Pētersons.

Latvijas stendā tika izstādītas skaistākās un labākās latviešu bērnu grāmatas — Starptautiskās Baltijas jūras reģiona Jāņa Baltvilka balvas bērnu literatūrā un grāmatu mākslā ieguvējas, Literatūras gada balvas

laureātes, Pastariņa prēmijas ieguvējas un grāmatu mākslas konkursā "Zelta ābele" godalgas ieguvušās grāmatas. Tāpat savas jaunākās grāmatas uz Boloņu bija atvedušas minētās izdevniecības. Latvijas stendā viesojās divi autori — Imants Ziedonis, kas nominēts 2011.gada Astrīdas Lindgrēnes piemiņas balvai, un šī gada jubilārs Juris Zvirgzdiņš, kurš ar daudzajām bērnu grāmatām devis lielu ieguldījumu latviešu bērnu literatūras attīstībā.

Latvijas stenda dizainu veidoja salokāmo un apdrukājamo gofrētā kartona mēbeļu uzņēmums "Foldlife" un tā dizainers Jānis Mercs, stenda māksliniecisko noformējumu — Ūna Laukmane, Reinis Pētersons un Juris Petraškevičs. Par godu Latvijas dalībai Boloņas bērnu grāmatu gadatirgū Latvijas Literatūras centrs izdevis informatīvus bukletus par Latvijas bērnu grāmatām, to autoriem un ilustratoriem, kā arī papildinātu izdevumu "Zirgs, kas naktī dzied. Bērnu literatūra Latvijā".

2011.gadā Boloņas grāmatu gadatirgū viesu valsts statusā bija mūsu kaimiņvalsts Lietuva, kas gadatirgus

Lietuvas kā viesu valsts ilustrāciju stends Boloņā

apmeklētājiem piedāvāja plašu literatūras, mākslas un kultūras programmu.

Boloņas bērnu grāmatu gadatirgus ir lielākais bērnu grāmatu gadatirgus pasaulē, kas notika jau 48.reizi, pulcējot dalībniekus no vairāk nekā 60 valstīm. Boloņā satiekas izdevēji, autori, ilustratori, poligrāfisti, bibliotekāri, literārie aģenti un citi grāmatniecības nozares profesionāļi.

Latvijas dalību Boloņas bērnu grāmatu gadatirgū atbalstīja Latvijas Kultūras ministrija un Valsts kultūrkapitāla fonds.

(Informāciju sagatavoja Latvijas Literatūras centra projektu vadītāja Arita Gutāne; foto no LNB Bērnu literatūras centra arhīva)

Bibliotēkas iekļaus Vienas pieturas aģentūras tīklā

30.martā vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs **Raimonds Vējonis** tikās ar kultūras ministri **Sarmīti Ēlerti**. Tikšanās laikā abi ministri vienojās par sadarbību radošo industriju nozares politikas veidošanā.

Kultūras ministre uzsvēra, ka reģionālās politikas kontekstā kultūra jāskata kā viens no attīstības dzinējspēkiem un tās infrastruktūra ir efektīvi jāizmanto. *“Latvijā šobrīd ir vairāk nekā 840 publiskās bibliotēkas, kur iedzīvotāji lieto visdažādākos pakalpojumus, izmantojot bezmaksas interneta pieslēgumu un piedāvātos tālākizglītības kursus. Domājot par Vienas pieturas aģentūras tīkla izveidi valstī, jāņem vērā šī ievērojamā un noderīgā infrastruktūra,”* teica kultūras ministre.

R.Vējonis piekrita, ka bibliotēkām ir jāklūst par nozīmīgu elementu Vienas pieturas aģentūras principa ieviešanā un ir jāizmanto apmācītais, profesionālais personāls un tehniskā bāze efektīvai pakalpojumu sniegšanai iedzīvotājiem. Tas būtu ne vien izdevīgi un ērti, bet ļautu ietaupīt arī valsts budžeta līdzekļus, atzīmēja R.Vējonis.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija jau ir sagatavojusi koncepciju par Vienas pieturas aģentūras principa ieviešanu, kas gaida izskatīšanu valdībā. Šis princips paredz dot iespējas iedzīvotājiem ērtāk izmantot valsts pārvaldes un pašvaldību pakalpojumus

un samazināt izmaksas, kas vajadzīgas šo pakalpojumu nodrošināšanā. Ar koncepciju var iepazīties Politikas plānošanas dokumentu datubāzē <http://polsis.mk.gov.lv/view.do?id=3018>.

(Informāciju sagatavoja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra padomniece sabiedrisko attiecību jautājumos Maija Pētermane)

Vērtē ieceri bibliotēkas aktīvāk iesaistīt sociālās iekļaušanas pasākumos

Labklājības ministre **Ilona Jurševska** un kultūras ministre **Sarmīte Ēlerte** **31.martā** vienojās par iespējamām aktivitātēm, lai Latvijas publiskās bibliotēkas aktīvāk iesaistītu sociālās iekļaušanas un aktīvās nodarbinātības pasākumos.

Diskutējot par bibliotēku iesaisti, puses bija vienprātis, ka bibliotēku infrastruktūra varētu būt noderīga gan cilvēku, kuri saņem garantētā minimālā ienākuma pabalstu, sociālajā iekļaušanā, gan arī bezdarbnieku un citu sociālo grupu apmācībā. Ņemot vērā publisko bibliotēku uzkrāto pieredzi un zināšanas dažādu tālākizglītības kursu organizēšanā, tās aktīvi iesaistāmas sociālās iekļaušanas pasākumos.

“Jau šobrīd vairāk nekā 840 Latvijas publiskās bibliotēkas papildus bezmaksas interneta pieslēgumam piedāvā plašu kursu, konsultāciju un pakalpojumu iespējas iedzīvotājiem. Turpmāk šis piedāvājums jāpaplašina, jo pieejamā infrastruktūra garantē to saņemšanu sociālajām grupām vistuvāk viņu dzīvesvietai,” norādīja kultūras ministre.

I.Jurševska: *“Novērtējot bibliotēku nozīmi kā vienu no galvenajām sabiedrības socializēšanās un izglītošanās vietām reģionos, sadarbībā ar Nodarbinātības valsts aģentūru izvērtēsim nepieciešamību jau tuvākā gada laikā rast iespēju bibliotēkām iesaistīties neformālās izglītības programmu īstenošanā. Tas nodrošinātu iespēju cilvēkiem vistuvāk dzīvesvietai izglītoties, saņemt nepieciešamo informāciju un uzlabot savas iemaņas, lai veiksmīgāk iekļautos sabiedrībā un darba tirgū.”*

Tikšanās laikā ministres pārrunāja arī iespēju izveidot tā dēvēto Kultūras pasi, kas to īpašniekiem sniegtu iespēju apmeklēt kultūras pasākumus un iestādes par pazeminātu maksu. Atbalsts Kultūras pases formā varētu būt pieejams gan vecāka gadagājuma cilvēkiem, gan citām mazaizsargātām sociālajām grupām, piemēram, daudz bērnu ģimenēm.

(Informāciju sagatavoja kultūras ministres preses sekretārs Andris Saulītis un labklājības ministres preses sekretāre Liene Užule)

Izstāde “Nonkonformisms grafikā 1944–1990”

31.martā Rīgas Vēstures un kuģniecības muzeja izstāžu zālē tika atklāta Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB), muzeju un arhīvu sadarbības projekta izstāde “Nonkonformisms grafikā 1944–1990”. Izstādē eksponēti restaurētie grafikas darbi no Latvijas Nacionālā

Projektu finansē Eiropas Ekonomiskās zonas finanšu instruments

Projekts "Latvijas padomju perioda nonkonformisma grafikas krājuma pilna saglabāšana un tam nepieciešamās materiāli tehniskās bāzes nodrošinājums"

nonkonformisms grafikā
1944-1990

Rīgas Vēstures un kuģniecības muzeja Izstāžu zālē
Izstāde atvērta no 1. līdz 23. aprīlim

Izstādes plakāts un ekspozīcija

mākslas muzeja, Latvijas Mākslinieku savienības muzeja, LNB, Latvijas Okupācijas muzeja, Rīgas Vēstures un kuģniecības muzeja, Latvijas Kara muzeja, Cēsu Vēstures un mākslas muzeja un Latvijas Nacionālā arhīva kolekcijām.

Projekta eksperte, mākslas zinātniece Inta Pujāte: "Izvēloties darbus, akcents tika likts uz grafiku, kurā nonkonformisms ir spēcīgāk izteikts, kas

izpaužas formālajā risinājumā, sekojot Rietumu mākslas novitātēm, kā arī tematikā, kur tiek pausta padomju iekārtas kritika. Dažādos laika posmos, atkarībā no politiskās situācijas, šiem abiem momentiem ir atšķirīgas izpausmes. Plašākajā nozīmē Latvijas māksla ir nonkonformistiska pēc būtības, jo nostājas preti sociālpolitiskajai situācijai."

Kopš 2009.gada LNB realizē Eiropas Ekonomiskās zonas finanšu instrumenta atbalstītu atmiņas institūciju sadarbības projektu "Latvijas padomju perioda nonkonformisma grafikas krājuma pilna saglabāšana un tai nepieciešamās materiāli tehniskās bāzes nodrošinājums". Projekta eksperte, vēsturniece Iveta Šķiņķe: "Laikmeta dokumentālajā liecībā ne vienmēr ir iespējams atrast apliecinājumu nonkonformistiskam viedoklim. Oficiālajos dokumentos pretruna "mākslinieks — sistēma" visbiežāk neparādās, domu darbs un sarunas notiek citā vidē, kā arī izpaužas darbos. Gadījumus, kad mākslinieks nonāk tiešā konfliktā ar varu, fiksē tādi avoti kā Latvijas Komunistiskās partijas dokumenti vai pat Valsts drošības komitejas krimināllietas, kā Indriķa Zebe-

riņa piemērs, kur mākslinieks jau tiek apsūdzēts par pretpadomju propagandu un aģitāciju."

Kopumā projekta gaitā izvēlēti un apstrādāti vairāk nekā trīs tūkstoši grafikas darbu: zīmējumi, plakāti, estampi un ekslibri. Galvenais akcents likts uz nonkonformisma grafikas saglabāšanu — gan restaurējot un konservējot grafikas mākslas darbus, gan digitalizējot un digitālās kopijas apvienojot nacionālā datubāzē, kuru varēs aplūkot ikviens interesents.

Projekta izstādē bija skatāmi Māra Ārgaļa, Ādolda Zārdiņa, Indriķa Zeberiņa, Ivara Poikāna, Lolitas Zikmanes, Māra Subača, Jura Dimitera, Ilmāra Blumberga, Kurta Fridrihsona, Alfeja Bromulta, Eduarda Sidraba un citu mākslinieku grafikas darbi no visu sadarbības partneru kolekcijām. Bija skatāmi arī neprofesionālu autoru darbi no Latvijas Okupācijas muzeja kolekcijas. Šie darbi tapuši izsūtījumā Sibīrijā un Latviju sasnieguši gan kā pastkartes, gan vēstuļu daļas, no rokas rokā ceļojošas zīmītes un apzīmētas papīra lapiņas.

Rīgas Vēstures un kuģniecības muzejā izstāde bija apskatāma no 1. līdz 23.aprīlim. Tā kā izstāde izpelnījās lielu sabiedrības uzmanību, LNB izstādi ir iekļāvusi ceļojošo izstāžu piedāvājumā — no 27.apriļa līdz 12.maijam izstāde bija aplūkojama Liepājas Centrālajā zinātniskajā bibliotēkā.

Pilnīgu projekta ietvaros saglabāto nonkonformisma grafikas darbu kolekciju var aplūkot Latvijas Nacionālās digitālās bibliotēkas "Letonica" tīmekļa vietnē <http://www.lndb.lv/lv/Lapas/Collections.aspx> (<http://www.lndb.lv/lv/Lapas/Collection/urn:nbn.lv-digi-7366-?returl=WhatsNew>).

(Informāciju sagatavoja LNB sabiedrisko attiecību vadītāja Ilze Egle; Ligitas Ieviņas foto)

Sastādījusi **Marlēna Krasovska**

**Lūdzam informēt par svarīgiem notikumiem Jūsu bibliotēkā!
Tālr.: 67969132
E-pasts: Biblioteku.Pasaule@lnb.lv**